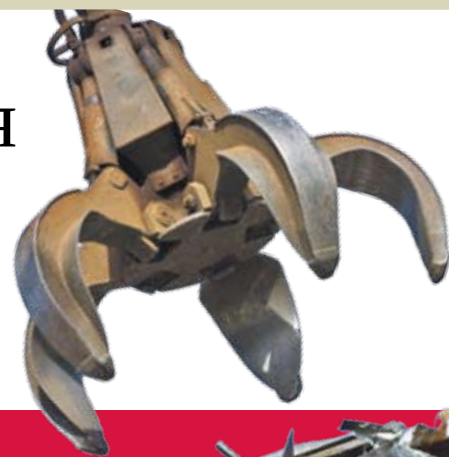

Компании ▶ 14

Правителството
отпусна 140 млн.
лв. заем на БДЖ

Тема на деня ▶ 4-5

Регулациите за търговия
със скрап стават повече
и по-строги

Пари

BONNIER

pari.bg

Четвъртък

10 февруари 2011, брой 29 (5088)

USD/BGN: 1.43316

▼ -0.09%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.36470

▲ +0.09%

Българска народна банка

Sofix: 421.85

▲ +1.13%

Българска фондова борса

BG40: 130.10

▲ +1.84%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

ДЪРЖАВАТА ОТКРИ ПЛАЩАНЕТО С КАРТИ

Промените в Закона за
ограничаване на плащанията
в брой задължиха всички
държавни институции да
инсталират ПОС терминали.
Гражданите и фирмите вече
няма да дължат такси за
плащането на данъци, такси
и глоби ▶ 2, 7

Пазари ▶ 12-13

Дигиталните
книги
надминаха
по продажби
хартиените в
Amazon.com

Технологии ▶ 18

Шефът на
Nokia призна
за пълната
липса на
иновации

Европари ▶ 20

Агенцията за
инвестиции
дава 3 млн. лв.
за реклама на
България

Печеливш
Джон Гудман

Президентът на „Дънди прешъс металс Инк.“ Джон Гудман след 6-годишно забавяне и гъщерната компания „Болкан минерал енд майнинг“ ЕАД получи концесия за разработване на златно находище край Крумовград. Инвестиционното предложение беше подадено още през 2005 г., но предишното правителство забави придвижването на проекта. Концесията е за 30 години.

Губещ
Юсуф Раза Джилани

Пакистанският министър-председател ще трябва да търси нови министри за кабинета си, тъй като настоящите подадоха вчера колективно оставка. Пакистанският кабинет е най-многочленният в света. Намаляването на техния брой е част от план на вържавата за справяне с икономическите проблеми и намаляване на гържавните разходи.

Мнения

► По темата „Гърция планира най-големия соларен парк в света“
► Интересно какъв механизъм има за стимулиране на PV технологията в Гърция. Ако е TGS, добре, но ако е с преференции? Колкото до ВЕИ у нас, проблемът е, че това е съвсем друга философия. Трябва да работи в триадата ВЕИ-ЕЕ-СО2. Има директива на ЕС по този въпрос. Тогава ползвите (многостранни) за БГ ще бъдат несъмнени, но какво да се прави, след като хората, които консултират премиера, са с професионален опит и музикално образование!!!

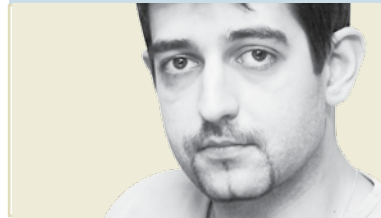
~www

Коментар

Най-накрая нещо смислено, но ...

Николай Вълканов
nikolay.valkanov@pari.bg

„Рядко има решение на правителството, което да е еднозначно добро и в полза и на гражданите, и на бизнеса

pari.bg Топ 3

1 Лошото време надува цените на храните. Поскъпването на храните е каприз на климатичните промени и увеличаващото се търсене в развиващите се страни.

2 Високите цени на зърното в момента ще доведат до голямо поскъпване на месото след година-две.

3 Българската икономика има едно галено дете и то се нарича туризъм. Дълги години любимият на политиците бранш се радва на данъчни преференции и на милиони левове пари на данъкоплатците, които се отделят всяка година за реклама на продукта му.

Рядко има решение на правителството, което да е еднозначно добро и в полза и на гражданите, и на бизнеса. Скоро ще забравим омразното губене на време по банкови гишета и плащането на такси, когато ни се налага да преведем пари към някое държавно учреждение. Това е една от промените, приети на второ четене в парламента, на Закона за ограничаване на плащанията в брой. В административните сгради ще бъдат монтирани ПОС терминали, а всички данъци и такси, дължими към бюджета, ще бъдат плащани през тях без допълнителни за вас разходи - по-бързо, по-лесно, по-удобно и по-евтино. За работещите хора времето понякога е дори по-ценно от парите. Така вече няма да се налага да търсите банкомат, за да изтеглите пари, преди да си платите данъците.

Банковата индустрия също няма особен повод за недоволство, тъй като разходите по

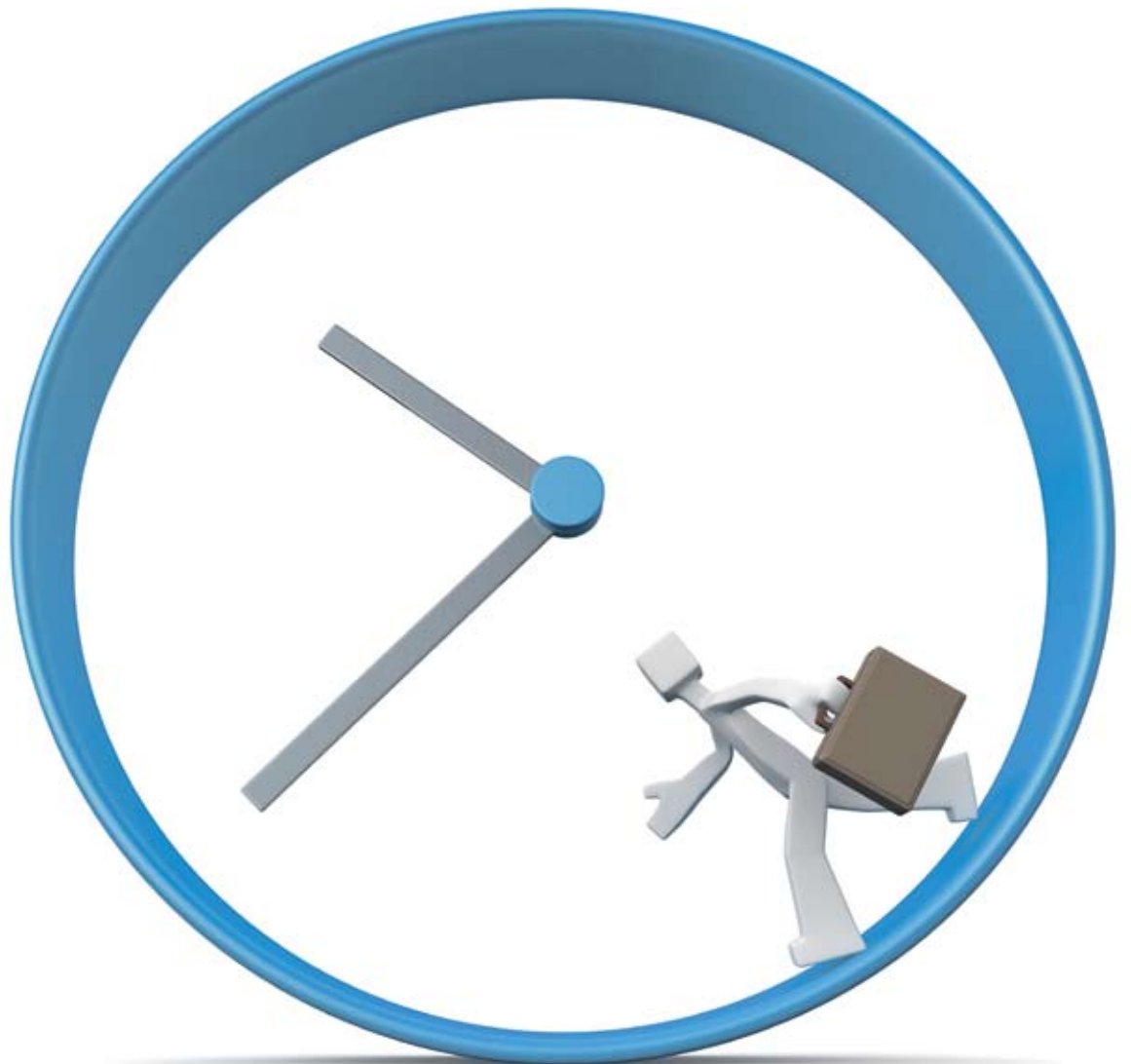
транзакциите ще бъдат поети от държавата. Все още не е ясно колко ще струва това на бюджета, но едва ли става въпрос за кой знае каква сума, защото плащането през ПОС излиза много по-евтино, отколкото на каса. В крайна сметка основната задача на държавата е да улеснява живота на своите граждани и в този случай тя я изпълни за шестима.

Мярката всъщност е част от закон, чиято основна цел е ограничаването на сивия сектор в икономиката и повишаването на данъчните постъпления (по-

не така беше записано в мотивите към законопроекта). И тук всъщност започват проблемите. Всички разплащания над 15 хил. лв. вече ще трябва да минават по банков път. Добрата част тук е, че не се прие първоначалното предложение за граница от 5000 лв., която щеше да нанесе много повече вреди, отколкото ползи. Лошата е, че това едва ли ще има някакъв реален ефект върху компаниите, които предпочитат да работят „на сянка“, и това експертите от Института за пазарна икономика обясниха още в края на януари.

От текста на закона е отпаднало предложението за платите на работниците да се превеждат само по банков път, което, макар и спорно, можеше да има някакъв ефект за „изсветляването“ на част от икономиката.

С други думи, имаме куп решения, част от които добри, друга - не толкова, чиято цел е да преборят нещо, с което няма как да се преборят. Стъпката на кабинета е в правилната посока, но дори и да отрежем едно от пипалата на сивата икономика, остават още седем. ■

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanassova@pari.bg
РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филipa РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg
КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg

Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
Георги ПАНАЙОТОВ - 4395871
georgi.panayotov@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Може да се мисли за промени в законодателството, които да обезкуражават намеренията за картелни образувания между търговските вериги

► **Трайчо Трайков**, министър на икономиката и енергетиката, по повод решението на КЗК, което установи, че има картелно споразумение между супермаркетите

Число на деня**55.6**

► хил. EUR ще плати правителството по шест гела, по които България е осъдена от Европейския съд по правата на човека в Страсбург

Коментар

Европейският пакт: разумни и неразумни предложения

Миналата седмица лидерите на страните от ЕС обсъждаха дали има нужда от Пакт за конкурентоспособност. Германия и Франция предлагат всички страни от еврозоната, както и желаещите извън нея, да се присъединят към пакта, който да осигури стабилност на еврото и конкурентност на европейската икономика. Не знаем какво е отношението на българското правителство към темата, но би било добре да дефинира българския интерес и да се включи в дебата - защото сега се решава и нашето бъдеще. Германският премиер Ангела Меркел е дала

Георги Ангелов, старши икономист в "Отворено общество"

” Страни като България не бива да подкрепят стъпки към данъчна хармонизация в никакъв случай

шест конкретни примера за неща, които може да се включат в пакта:

1 Обвързване на пенсионните системи с демографията - това означава, че пенсионната възраст трябва да се вдига при наличие на структурен дефицит в пенсионната система. Това би било полезно за България, тъй като тук дефицитът е голям, а ефективната възраст за пенсиониране е ниска, но дълбока реформа не се случва заради синдикатите.

2 Взаимно признаване на дипломите - много българи, завършили в чужбина, се сблъскват с

безсмислени бюрократични процедури за признаване на дипломите, същото се отнася и за българи, които отиват да работят в чужбина. Това е добре да се премахне.

3 Приемане на конституционни ограничения за дефицита и дълга - въпреки че през 2010 г. правителството увеличи дефицита и заради това загуби доверието на инвеститорите, сега вече явно си е взело поука и предлага конституционни ограничения за дефицита и дълга. Те са полезни, тъй като намаляват рисковете от фалит тип „Гърция“.

4 Създаване на процедури за управление на банкови кризи - българската банкова система не беше ударена от кризата, но със сигурност бихме спечелили от повече стабилност на банките в ЕС.

5 Отмяна на автоматичното индексиране на заплатите с инфлацията - има го в много малко страни от ЕС и това са точно „проблемни“ страни като Испания и Белгия, където заплатите се вдигат дори при рецесия и слаб пазар на труда, което води до неконкурентност и висока безработица. В България синдикатите и министърът

на труда се опитват да налагат инфлационно индексиране, например последните предложения за минималната заплата са в тази посока. За България е добре да се забрани автоматичното индексиране.

6 Въвеждане на обща база за корпоративно облагане - това е най-проблемното предложение, тъй като е първа стъпка към данъчна хармонизация, т.е. към високи данъци. Страни като България, които имат нужда да привлекат много инвестиции, за да забогатееят, не бива да подкрепят стъпки към данъчна хармонизация в никакъв случай. □

Williams се качва на борсата

► Основателите на екипа Williams от Formula 1 Патрик Хег и Франк Уилямс, както и председателят на борда Адам Пар дагоха старт на първичното публично предлагане на акции на компанията. Ценните книжа на Williams Grand Prix Holdings ще започнат да се търгуват на фондовата борса във Франкфурт на 2 март

СНИМКА REUTERS

В броя четете още

Новини ► **8-9**
8.5% от работещите получават заплатата си под масата

Компании ► **15**

Фондовите борси в Лондон и Торонто се сливат

Мая Марашлян

Европари ► **20-21**
Прекратена схема за иновации продължава да създава проблеми на фирмите

Регулациите за търговия със скрап стават повече и по-строги

Според обсъжданите промени в Закона за управление на отпадъците площадките за изкупуване на метали ще намалют от 2300 на 400, а физическите лица няма да имат право да предават кабели и релси

Държавата подготвя строга регулация и контрол върху бизнеса със скрап. Три министерства - Министерство на вътрешните работи, Министерство на околната среда и водите и Министерство на икономиката, енергетиката и туризма, подготвиха Закон за промени в Закона за управление на отпадъците, които предвиждат строга регулация за фирмите, които търгуват с отпадъци, и за физическите лица. Основната цел е да се намалят кражбите, които нараснаха драстично през 2010 г. Според представители на фирмите, които изкупуват метали, законовите промени сериозно ще ударят бизнеса им. Депутатите са разделени на два лагера. Едните са на мнение, че промените ще се отразят добре и ще постигнат целта. Другите обаче критикуват текстовете с аргумент, че регулацията ще доведе до още повече проблеми.

Ескалация на кражбите

Според депутатите кражбите на кабели и други съоръжения са се увеличили с между 6 и 10 пъти през изминалата година. По данни на електроразпределителната компания Е.ОН щетите от хулигански прояви през миналата година са се увеличили с 268% в сравнение с 2008 г., а разходите по отстраняването им са били в размер на 525 хил. лв. Данните на ЕВН България показват 50% ръст на краж-

Радослава Димитрова
radoslava.dimitrova@pari.bg

бите на кабели през 2010 в сравнение с 2008 и 2009 г. Ръстът при ЧЕЗ е със 184%, а разходите за отстраняването им са били в размер на 10 млн. лв.

Законовите рестрикции

Промените в Закона за управление на отпадъците са доста рестриктивни. Според тях физическите лица вече няма да могат да предават цели или елементи от жп релси или кабели. Тези елементи ще се приемат от пунктовете само със сертификат за произход. За всеки пункт за метални отпадъци се предвижда наблюдение тип Big Brother. Сега действащите фирми ще имат шест месеца от приемане на промените, в които ще трябва да поставят камери за видеонаблюдение на отпадъците. За новолицензираните този срок ще бъде един месец.

Площадка, която бъде хваната в нарушение, ще остане без лиценз. При повторно нарушение лицензът на цялата фирма ще бъде отнет.

Ще има и сериозно сито за действащите фирми. Според промените пункто-

вете за метали трябва да се намират в промишлените зони на населените места. „Досега площадки бяха лицензирани и в жилищни зони, в гаражи, в частни дворове, които граничеха с къщи на хора“, коментира по време на заседание на икономическата комисия Райна Димова, директор на дирекция „Правно-нормативна дейност“ към Министерството на вътрешните работи. По думите ѝ заради това трудно може да се определи кои отпадъци идват от битов характер и кои са от промишлен характер. Според нея с тази промяна броят на площадките за метали ще намалее от сегашните 2300 до около 400.

Възраженията на бизнеса

Представители на пунктовете за отпадъци веднага изразиха недоволството си с готвените промени. Според тях новостите ще

се отразят много сериозно най-вече на малките пунктове, които ще бъдат принудени да затворят. А в момента в страната има цели семейства, които се изхранват с приходите от една площадка, както и други, които предават скрап, за да си купят храна. Мнението на някои депутати също е такова.

Търговският директор на фирмата за търговия със скрап и рециклиране „Надин“ Илияна Величкова коментира, че забраните и ограниченията ще ударят много сериозно оборотите, а точно този бизнес е един от най-големите износители на суровини. Според нея промените няма да спрат кражбите, защото ще се намерят други канали. Тя определи поставянето на камерите като добра крачка, но допълни, че ако няма кой да ги контролира, ефектът отново ще е нулев. „Дори и при предоставяне на

информацията от записите не съм сигурна дали някой ще седне да ги проследи за всяка фирма“, обясни Илияна Величкова.

Различията в парламента

Предложените промени предизвикаха сериозно недоволство сред опозиционните депутати. Според Ариф Агуш и Рамадан Аталай от ДПС новостите само ще увеличат кражбите и сивия сектор. По думите на Аталай в икономиката всяка лицензирана дейност води до корупция. „Трябва да има регулиране. Но регулацията с цел опазване на кражбите и въвеждане на полицейщина в цялата тази дейност - не сме съгласни. На какво основание“, коментира опозиционният депутат.

„Няма да подкрепя закона не за това, че той не е добър и не ми харесва. Какви

ще са резултатите от прилагането на този закон? Вие по груби сметки казвате, че 1700 пункта ще бъдат закрити. Сега ми се иска да има човек с униформа отсреща и да сподели горе-долу какво ще стане с битовите кражби. Защото не може да му кажеш: „От утре няма да ядеш“, обясни Петър Димитров от Коалиция за България по време на заседание на икономическата комисия. Той допълни, че това е бизнес, той е развит, те си имат бригадири, имат стройна организация. Представители на бранша също коментираха, че кражбите на кабели и жп линии няма да спрат, защото и пунктовете ще намерят вратичка, и хората ще измислят нещо точно защото крупните кражби се правят под строга организация.

Депутатите от ГЕРБ обаче ще подкрепят предложението. Валентин Николов коментира, че с тези промени се демонстрира политическа воля за решаване на проблемите и със сигурност ще има добри резултати. „Няма колега, който да не е съгласен, че трябва да има строга регулация“, каза още Николов.

Съпредседателят на

„Увеличаването на санкциите ще доведе до повече корупция. Ще подкрепя промените, защото кражбите наистина са много. Ще гласувам „за“, но след шест месеца ще попитам какво е постигнато

Мартин Димитров,

съпредседател на Синята коалиция и преседател на комисията по икономика, енергетика и туризъм

Отнемането на лицензи е крайна мярка

Промените няма да се отразят добре на нашия бизнес. В много голяма степен ще се отразят отрицателно на оборотите на компаниите. Гражданите няма да могат да слязат пред блока и да предадат старите си печки, но много от тях няма да имат и транспортна възможност да отидат до индустриалната зона, в която е площадката. Това ще затрудни работата на компаниите и ще спаднат приходите.

Съгласна съм с предложението да не се изкупуват части от жп релси и кабели, защото действително има много кражби, които нанасят големи поражения. След като МВР не е способно да

Илияна Величкова,
търговски директор в "Надин"

” **Промените ще се отразят отрицателно на оборотите на компаниите. Едва ли отговорността за кражбите би трябвало да падне върху нас**

се справи, трябва да се направят подобни промени, но те пак не са гаранция, че кражбите ще спрат. Не знам дали с промяната ще се постигне това, което се цели. Ние често купуваме подобни части от предприятия, но те имат сертификати за произход. Случва се и физически лица да издават, особено когато цените са по-високи. Връщаме клиентите, които нямат сертификати за произход.

Ще изискват и поставянето на камери за видеонаблюдение. Ние имаме камери и това изискване няма да ни затрудни, но дори и при предоставяне на информацията от за-

писите не съм сигурна дали някой ще седне да ги проследи за всяка фирма.

Отнемането на лицензи, което се предвижда, е много крайна мярка. Не би трябвало да се случва точно така, защото ние сме браншът, който е на първо място по износ, и много от приходите в хазната идват от нашия бизнес. Не е редно на фирма с изградени традиции, защото някой служител е допуснал нарушение, да й се отнема лицензът. Наказанията трябва да са за този, който е отишъл да краде, защото не сме го направили ние. Едва ли отговорността би трябвало да падне върху нас. **П**

Кражбите застрашават качеството на захранването

Синята коалиция и председател на икономическата комисия Мартин Димитров каза, че ще подкрепи промените, ще им даде доверието си, но след шест месеца ще попита какво е постигнато. Според него промяна е нужна, но той не е убеден, че точно тези мерки са правилните.

Законът за изменение и допълнение на Закона за

управление на отпадъците беше разгледан от икономическата комисия. Дебатите минаха бурно и с много противоречиви мнения. Сега предстои обсъждане в залата, а представителите на електроразпределителните дружества, мобилните оператори и интернет доставчиците са доволни от промените и с нетърпение чакат резултат. **П**

Очакваме влизането в сила на законодателните промени, които предвиждат строг режим на изкупуване на метали, и настояваме за категорични наказателни мерки срещу нарушителите. Не можем да се примирим с кражбите и посегателствата на съоръженията ни. Те пряко застрашават сигурността

Атанас Дангаров,
член на УС на ЧЕЗ „Разпределение“

” **Не можем да се примирим с кражбите и посегателствата на съоръженията ни**

и качеството на захранването за потребителите, причиняват неудобства на граждани и фирми и ощетяват обществото ни, тъй като средствата, които отделяме за покриване на щетите, намаляват инвестиционните ни възможности и съответно възпрепятстват инвестициите в подобряване на услугите ни. **П**

Промените ще намалят кражбите за скрап

Сигурен съм, че промените ще имат ефект. Трябва да има регулация, а сега се демонстрира политическа воля за въздействие върху кражбите. Посегателствата са нараснали шест пъти в сравнение с предходни години. Това е резултат от ниската наказуемост и от по-високите цени на металите. Нарушенията и кражбите са основно от физическите лица и няма как законовата забрана да не даде резултат. Когато те не могат да издават жп релси, калотки и кабели и като се намали броят на площадките за изкупуване на метали, ще намалеят и кражбите.

Предложените промени ще бъдат приети със сигурност. Няма колега, който да не е съгласен, че трябва да има строга регулация. **П**

Валентин Николов,
депутат от ГЕРБ и член на комисията по икономика, енергетика и туризъм

” **Предложените промени ще бъдат приети със сигурност. Няма колега, който да не е съгласен, че трябва да има строга регулация**

Рамаган Аталай,
депутат от ДПС и член на комисията по икономика, енергетика и туризъм

” **Трябва да има регулиране. Но регулацията с цел опазване на кражбите и въвеждане на полицейщина в цялата тази дейност също не сме съгласни**

*Коментарът е част от стенограма от заседание на комисията по икономика, енергетика и туризъм

Регулацията ще увеличи корупцията и ще доведе до полицейщина*

В момента не даваме възможност за нормално развитие на самата дейност, а сме се концентрирали и сме се концентрирали точно по какъв начин да пречим на тази дейност. В икономиката всяка лицензирана дейност води до корупция. От предишните правителства през цялото време идеята, както и на това правителство, беше колкото се може повече да се намалят лицензионните дейности и оттам да мине всичко в рамките на регулацията. Лицензионната дейност точно в тази практика трябва да отпадне. Трябва да има регулиране. Но регулацията с цел опазване на кражбите и въвеждане на полицейщина в цялата тази дейност също не сме съгласни. На какво основание. Едни хора,

които тръгват да събират отпадъка на тази държава, от което ще изкарат някои много пари, други поддържат семействата си с една обикновена площадка, той да направи видеонаблюдение. Имам чувството, че с тези видеонаблюдения като че ли започнахме да решаваме всякакви въпроси.

Ако има някъде някой, който да не си опазил, дори и Националната електрическа компания далекопроводите, и някой е направил набези там, това означава, че опазването на собственото имущество, това предприятие не е направило достатъчно и тогава вече е дало възможност за набези на другите. Но защо да ограничим човека,

който е тръгнал и прави уборка на онези калотки, които са паднали по жп линията от Карлово до Калофер. Какво да ги ограничаваме. Не знам доколко не противоречи на законите това, че при едно нарушение има отнемане на лиценз.

Идеята да ограничим кражбите с въвеждане на такива дейности, с които да пречи на развиването на самата дейност със събирането на скрап, с това нещо като че ли няма да мога да се съглася. Разбира се, трябва да се намерят определени възможности за ограничаване на всякакви кражби от страна на хората, но не чрез ограничаване на дейността на самата фирма, която се занимава с изкупуването и предаването на скрап. **П**

Синята коалиция поиска оставката на Цветанов

Вътрешният министър Цветан Цветанов замени системата за сигурност със система на страха, заявиха от ДСБ и СДС

Синята коалиция обяви, че сменя доверието си от вицепремиера и вътрешен министър Цветан Цветанов, и настоява министър-председателят да го извади от състава на Министерския съвет. Позицията беше очаквана, след като в понеделник ДСБ обяви, че очаква до общото събрание на Синята коалиция в сряда премиерът да обяви как ще потърси отговорност от Цветан Цветанов и Цветлин Йовчев за скандалите със СРС-тата.

Вътрешният министър и председателят на ДАНС бяха посочени като основни отговорници за злоупотребите в доклада на подкомисията, която наблюдава специалните разузнавателни средства. Изявлението на Синята коалиция става ден преди огласяването на резултатите от прокурорската проверка на скандала с разпространените записи от СРС.

Предупреждение

Сините обясниха искането си за оставка на Цветанов с желанието им правителството да успее в борбата си срещу престъпността, за което според тях е нужна смяната на вътрешния министър. Според тях Цветанов не е обезвредил върховете на мафията и е превърнал противодействието на престъпността и корупцията в медийни акции.

Съпредседателят на Синята коалиция Иван Костов заяви, че поради некомпетентност и лошо управление Цветанов е загубил битката с организираната и битовата престъпност. „Ако оставката на Цветанов не бъде приета, той ще завлече целия кабинет след себе си“, добави Костов.

Система на страха

Сините обвиняват вътрешния министър и за това, че е допуснал пробив в националната сигурност чрез огласяване на класифицирана информация.

Повторно БСП настоява прокуратурата да се заеме с Цветанов

► Парламентарната група на БСП обжалва отказа на Софийската градска прокуратура да образува досъдебно производство във връзка с прочетените от вътрешния министър Цветан Цветанов от парламентарната трибуна разговори между лекари от болницата в Горна

► Според Иван Костов, ако вътрешният министър не бъде сменен, той ще завлече целия кабинет след себе си

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Ореховица. Освен това според тях той е приложил порочните практики на предишните две правителства, като политически и злоупотребил с подслушването на председателя на Агенция „Митници“ Ваньо Танов, както и с ресурсите на МВР за решаване на лични вражди. „Цветанов стана единственият министър на вътрешните работи след 1989 г., който допусна системно нарушаване на гражданските права с полицейски произвол и насилие и обвини без доказателства лекари от болницата в Горна Ореховица в умишлено причиняване на смърт“, каза лидерът на СДС Мартин Димитров. Сините обобщиха, че Цветанов е заменил системата

за сигурност със система на страха.

Цветанов отговори, че неговата оставка се иска от доста време както от организираната престъпност, така и от политическите опоненти. Според него това просто се е материализирало в ясно изказване, което е изявено като позиция от Синята коалиция. „Това, което може би имат предвид, е евентуално Алексей Петров да бъде бъдещият вътрешен министър“, предположи той. Цветанов заяви още, че ще може да коментира въпросите за нормативни и технически промени при работата със СРС-тата, след като приключи проверката на прокуратурата.

Филип Буров

Ореховица. Социалистите оценяват отказа да се разследва вътрешния министър като необоснован и незаконнообразен. ► В жалбата, отправена към Софийската апелативна прокуратура, депутатите посочват, че е извършено нарушение по чл. 145А от Наказателния кодекс, който гарантира неприкосновеността, честта, доброто име и достойнството на гражданите при използване на СРС-та.

► От БСП оспорват заклю-

чението на градския прокурор Божидар Джамбазов, че прочетената от Цветанов информация е декласифицирана и това е достатъчно, за да може тя да бъде изнесена в публичното пространство. Това мнение беше споделяно и от главния прокурор Борис Велчев. ► Според социалистите не съществува физическо, юридическо лице или гържавен орган, който има правомощието да разреши разгласяването на данни от личния живот на гражданите.

” Във връзка с всичко лансирано през последните месеци, във връзка с добрата политика, която реализира това правителство в борбата срещу организираната престъпност и корупцията, има засегнати интереси, които са свързани както с организираната престъпност, така и с хора, съпричастни с представителите на организираната престъпност. Оставката ми се иска от доста време както от организираната престъпност, така и от политическите опоненти. Това, което може би имат предвид, е евентуално Алексей Петров да бъде бъдещият вътрешен министър

Цветан Цветанов, министър на вътрешните работи

Данъци, такси и глоби вече ще се плащат и с банкови карти

Таван Плащания над 15 000 лв. само през банка

► Плащания над 15 000 лв. вече да се извършват само с преводи или внасяне по платежна сметка, решиха още депутатите. Първоначално одобрият лимит беше 5000 лв. с мотив, че така ще се подпомогне борбата с ДДС измамите и плащането на заплати "под масата". Сега обаче депутатите решиха, че таванът е твърден и може да навреди на работата на бизнеса и на гражданите. Така депутатите се надяват, че няма да бъдат засенчани хората, които извършват плащания за битови нужди, като покупка на по-скъпа техника, кола на старо и др. Ограничението за плащания в брой няма да важи при изплащането на трудови възнаграждения, както и за теглене и внасяне на пари в брой от и в собствени платежни сметки.

Гражданите и фирмите ще избягват банковите такси чрез ПОС терминали, които всички бюджетни институции са длъжни да осигурят

Данъци и такси вече ще може да се плащат на държавата без банкови такси или комисиона, ако при плащането се използва ПОС терминалът на съответната бюджетна организация. За целта всички министерства, териториалните им структури, общините и други институции ще разполагат с устройства за плащания с банкова карта, които ще бъдат освободени от такси за физическите и юридическите лица, които извършват плащането. Таксите ще се поемат от държавата. Това решиха депутатите при второ четене на промените в Закона за ограничаване на плаща-

нията в брой. Реакциите на бизнеса и гражданските организации са позитивни, макар и някои повече от други.

Дълго чакана промяна

Председателят на бюджетната комисия Менда Стоянова определи възможността за избягване на банковите такси като "жест от страна на правителството към тези, които си плащат данъците". Всички институции, в които става разплащане към държавата, ще трябва да разполагат с ПОС терминал, като това ще стане по силата на сключени договори между Министерството на финансите и търговските банки. Разходите по транзакциите ще са изцяло за сметка на държавния бюджет по силата на преференциални условия.

Нелепите такси

Банковите такси за преводи към държавата бяха

остро критикувани и от бизнеса, и от гражданските организации. Те изглеждаха нелепи, особено в случаите, когато гражданите трябва да заплатят банкова такса (между 2 и 7 лв.) в размер десетки пъти повече от цената на услуга, която пък често струва стотинки. Още преди година от Асоциация "Активни потребители" изпратиха отворено писмо до централната власт, в което предлагаша като алтернатива отново да бъдат отворени касите в държавните институции, тъй като потребителите трябва да имат избор.

Добра или почти добра новина

Сега председателят на асоциацията Богдан Николов коментира за в. "Пари", че решението е стъпка в правилна посока, но все пак е частично, защото таксите ще се поемат от държавния бюджет, а това означава, че ще са за сметка на данъкоплатците. Според

Николов решението е да се разпише специален ред за избор на обслужваща банка и като изискване да залегне най-ниска цена за обслужване на клиенти. По-позитивен беше Божидар Данев, председател на Българската стопанска камара, една от организациите, които активно настояваха за промяната. Според него решението е повече от добро, защото по този начин, първо, ще се увеличи приходната част на бюджета и второ, плащанията ще стигат много по-бързо до бюджета. С това решение кешовите плащания няма да изчезнат, но не е изключено в определени случаи да намалеят приходите за банките, коментира и шефът на СИБАНК Петър Андронов. Таксите и комисионите са едни от най-печелившите дейности за банките, а приходите от тях представляват почти 20% от приходите в сектора.

Ани Когжауванова

Кешовите плащания няма да изчезнат

Петър Андронов,
главен изпълнителен директор на
СИБАНКАД

Законодателят предвижда да даде възможност за плащане чрез ПОС терминали, но кешовите плащания няма да изчезнат. Предстои Министерството на финансите и банките да сключат договор, с който да се осъществяват безкасовите плащания. С промените се дава възможност да се пристъпи към безкасови плащания. Плащанията с карти имат собствен пазар и уточнени нива на таксите и комисионите. Не е изключено в определени случаи да намалеят приходите за банките. □

Това е напредък, но е частично решение

Богдан Николов,
председател на Асоциация
"Активни потребители"

Това решение е стъпка в правилна посока, но все пак е частично. Таксата за плащане през ПОС терминал ще се поеме от държавата, т. е. от държавния бюджет, който пък се формира от данъкоплатците. Цялостното решение би било да се направят промени в Закона за държавните такси или в Закона за обществените поръчки и да бъде разписан специален ред за избор на обслужваща банка. Като водещо изискване трябва да залегне най-ниската цена за обслужване на клиенти. □

Без ограничение Заплати ще се плащат и без карти

► Няма да има законово задължение заплатите да бъдат изплащани по банков път, както беше заложено в предложенията на вносителите на законопроекта. Заради липсата на добра банкова инфраструктура в малките населени места не е уместно да се въведе такава разпоредба. Другото

обяснение за отхвърлянето ѝ са банковите такси, които се оказват доста високи. В някои случаи те са съществена разход за работниците с ниски заплати.

► "Не приехме предложението на този етап, но България трябва да се насочи към възможността все повече разходи, включително заплатите, да се изплащат по банков път", коментира председателят на бюджетната комисия Менда Стоянова.

Ще нарасне приходната част на бюджета

Божидар Данев,
председател на Българската
стопанска камара

Много сме доволни, това е чудесно решение, което ще улесни и гражданите, и бизнеса. Ефектът ще е, че ще нарасне приходната част на бюджета, а освен това ще се съкрати времето, за което средствата стигат до държавата. Вярвам, че финансовото министерство си е направило сметката и е преценило, че повишаването на приходите ще е по-голямо от самия разход по поемането на таксите. А и общественият ефект е безспорен. □

8.5% от работещите полузаплатата си под масата

1.3%

от заетите работят без договор

8.5%

от заетите получават нерегламентирани плащания дори да имат договор

20.7%

от заетите не получават заплащане за допълнителен или извънреден труд

Най-засегнат от сивата икономика са ресторантьорският и хотелиерският бизнес, сочи проучване на търговско-промишлената палата

Практиките, характерни за сивата икономика в България, са разпространени и в официалната икономика. Проучване на Българската търговско-промишлена палата показва, че 8.5% от служителите в страната получават част от заплатите си на ръка под масата. Изследването, проведено сред 6337 работодатели и заети лица, е част от проект за повишаване на нетърпимостта към неформалната икономика, финансиран от Европейския съюз. Сред респондентите 60.5% са работници и служители, а 39.5% са работодатели.

Нерегламентирани средства

Резултатите от проучването показват, че сивата икономика е най-разпространена в бизнес сфери като хотелиерството и ресторантьорството,

гражданското строителство и изолациите, както и в производството на облекло. Едва 72% от заетите в областта на хотелиерството споделят, че получават заплатата си изцяло по трудов договор и това е постоянна практика във фирмата, в която работят. Останалите 28% или работят само на граждански договори, или не се осигуряват по трудов на пълното си възнаграждение. За хората, заети в областта на текстилното производство, процентът е малко по-висок - 74%. Добрата новина е, че сумарно за всички бизнес сектори 83.2% от работещите получават своите възнаграждения изцяло по трудов договор.

Въпреки че проучването е направено само сред фирми от официалната икономика, наблюдават се отношения и явления, типични за не-

формалната икономика, се посочва в изводите от изследването.

Регионално разпределение

Сивата икономика е най-силно разпространена в Североизточния регион на България, както и в Югозападния, сочат още данните от изследването. В тези области 2.6% от анкетираните споделят, че получават заплатите си на ръка. В Североизточния регион е най-висок дялът на работещите на граждански договор - 12.7%. Единствено в Северозападния регион на страната, където попада и София, проучването не е отчело наличието на практики и явления от неформалната икономика. Работещите на граждански договор в тези области са едва 1.1%. Сумарно за страната хората, които са в регламентирани трудовоправни отношения с работодателите си, са 92.2%, показват резултатите от изследването. Изследването не дава категорични данни, че сивата икономика у нас нараства или намалява, тъй като то представя само един отрязък на свити практики у нас. Въпреки това други проучвания, представени през миналата година, показват, че сивият сектор в България расте. Ако преди 2 г. той е представлявал 25% от цялата икономическа среда, то сега нивата му достигат до около 45% средно за цялата страна.

Елена Петкова

ИНФОРМИРАНост

Средният дял на наетите лица, получили длъжностна характеристика, е 83.5%. Едва 55% от тях са запознати с възможностите за защита на своите права, в случай че длъжностната характеристика не се спазва от страна на работодателя. Този факт дава основание да се направи изводът, че заетите лица възприемат длъжностната характеристика като формалност и за голяма част от тях не представлява значение

Едва 43% от заетите лица съобщават, че са наясно с възможностите за защита от Инспекцията по труда, 15% не са познати, а 28% частично са запознати. Обезпокояващо е, че резултатите при младежите (до 31 г.) са по-лоши - 35% от младежите считат, че са напълно запознати със защита от страна на Инспекцията по труда

Само 30% от заетите лица са информирани за възможностите за синдикална защита, 25% твърдят, че не са запознати, а 27% е дялът на частично запознатите

ДОГОВОРНИ ОТНОШЕНИЯ

92.2% от заетите лица съобщават, че имат сключен трудов договор с работодателя. От лицата, които са посочили, че нямат трудов договор, основно са ангажирани в три дейности: хотелиерство и ресторантьорство, гражданско строителство и изолации, производство на текстил, изделия от текстил, производство на облекло

83.2% е дялът на лицата, които получават заплатата си изцяло по трудов договор, и това е постоянна практика. Значително по-неблагоприятни са резултатите за заетите в хотелиерството и ресторантьорство, където дялът им е 72%

8.5% от служителите получават частично възнаграждението си по трудов договор, а останалата сума на ръка

В структурата на възнагражденията паритет имат получаваните заплати на и над осигурителния праг съответно 46.8 и 48%

В случаите, когато възнаграждението е над осигурителния праг, цялата сума се получава по трудов договор от 84% от анкетираните. В дейността производство на текстил и изделия от текстил, производство на облекло този процент е по-нисък - 74%

20% от анкетираните заявяват, че вложеният допълнителен или извънреден труд не се заплаща, а при 16% се заплаща, но частично.

Чават

Трайчо Трайков се оплака от натиск за АЕЦ „Белене“

Сделката няма да се случи, ако е неизгодна, категоричен беше енергийният министър

Енергийният министър Трайчо Трайков определи заплахите на руската държавна компания „Росатом“ да се откаже от проекта АЕЦ „Белене“ като очевиден опит за натиск. Въпреки че във вторник беше изключително спокоен във връзка с поредното напрежение около атомната централа, вчера министър Трайков беше повече от убеден, че играта между участниците в проекта загубва. Той заяви, че преговорите за истинската цена на проекта са оставени от предишното правителство, тъй като не е пресметнат инфлационният индекс.

Игра на категоричност

Енергийният министър коментира, че целта му е да се договори изгоден за нас проект. „Имам 15 години опит в големи сделки и ви уверявам, че неизгодна за България сделка няма да мине през мен“, обеща Трайчо Трайков. Той допълни, че един от основните подизпълнители - френската компания „Арева“, която участва заедно с „Росатом“, може да намери европейско финансиране за проекта.

► Според енергийния министър все пак може да се намери европейско финансиране за проекта АЕЦ „Белене“

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Отново по ръба

Преди дни бъдещето на втората ни атомна електроцентрала отново беше поставено под въпрос. Правителството ни не е съгласно с обявената от Русия цена на централата и бави преговорите. До март 2011 г. трябва да се създаде проектната компания, която ще отговаря за изграждането на електроцентралата. В писмо от изпълнителя на строежа - „Атомстройекспорт“, към компанията майка „Росатом“ се намеква за евентуално оттегляне на руската страна

от проекта, както и искането на обезщетение от българската страна, тъй като тя прави всичко възможно да забави работата по „Белене“.

Игра на нерви

Запахата за отказ от руска страна даде повод на премиера Бойко Борисов отново да коментира колко неизгоден е проектът при тези условия. От думите му стана ясно, че за България ще е по-добре да плати посочените в писмото на „Атомстройекспорт“ 200 млн. EUR, отколкото с годи-

ни да изплаща неуточнения при подписването на договора инфлационен индекс от около 2 млрд. EUR. Според Борисов, ако изберем да продължим строежа на АЕЦ „Белене“ при цена от 6.3 млрд. EUR, няма да останат пари за заплати, пенсии и инфраструктурни проекти. От думите му стана ясно, че България ще продължи работата си по атомната електроцентрала, ако бъде приет предложението от правителството инфлационен индекс - между 500 млн. и 1 млрд. EUR.

Елина Пулчева

Увеличава се търпимостта към сивата икономика

Резултатите от проучването на Българската търговско-промишлена палата за степента на информираност на работодателите и заетите лица относно действащата нормативна уредба в областта на трудовоправните и осигурителните отношения показва един уникален срез на сивите практики у нас. То обаче се ограничава само до трудовоправните отношения между работодателите, от една страна, и служителите, от друга. Целта на изследването е да се установи до каква степен законодателството, отнасящо се до труда, е познато на работодателите и на служителите и ако е познато, до каква степен се спазва. Затова изследването не може да даде цялостна картина за нивата на сивата икономика в България. Интересни са данните за регионалното разпределение на сивите практики. Проучването показва, че най-засегнатият регион е Североизточният. Тези резултати допълват нашето проучване по същата тематика. Ние направихме по-детайлен анализ по градове и установихме, че в Кърджали близо 39% от работещите

Доц. Емилия Ченгелова, социолог, експерт в проекта „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“, реализиран от АИКБ с подкрепата на КНСБ

” Рестрикциите от европейските директиви тласкат работодателите към използването на някои сиви практики

хора през последната година са получавали пари на ръка, без са обвързани с някакъв договор. Висок е процентът и в Смолян - 35.5, а също и в София-област - 31%. Нашето проучване показва, че търпимостта към сивите практики у хората нараства. 67% от жителите в Монтана са готови да работят на черно, за да имат някакви доходи. Причината за това е кризата. Голяма част от работодателите споделят, че рестрикциите от европейските директиви също ги тласкат към използването на някои сиви практики. ■

Земеделското министерство подготвя стандарти за три вида хляб

Хлябът по стандарт ще бъде по-скъп, но ще се прави без консерванти, обясни Мирослав Найденов

Хлябът е поредният продукт, за който земеделското министерство смята да разработи стандарти. Още в понеделник експертен съвет ще започне работа по подготовката на отраслов стандарт за производството на три вида хляб - бял, ръжен и типов, съобщи министърът на земеделието и храните Мирослав Найденов. Тази инициатива съвпада и със старта на новата Българска агенция за безопасност на храните (БАБХ).

Поредната гържавна „марка“

Инициативата идва след скандал около производството на хляб, който започна, след като неправителствена организация обяви, че лабораторни проби показват непозволените примеси в някои видове диетичен хляб. Последвала проверка не откри такива, но случаят даде повод на Найденов да започне да говори и за този продукт. След негово изя-

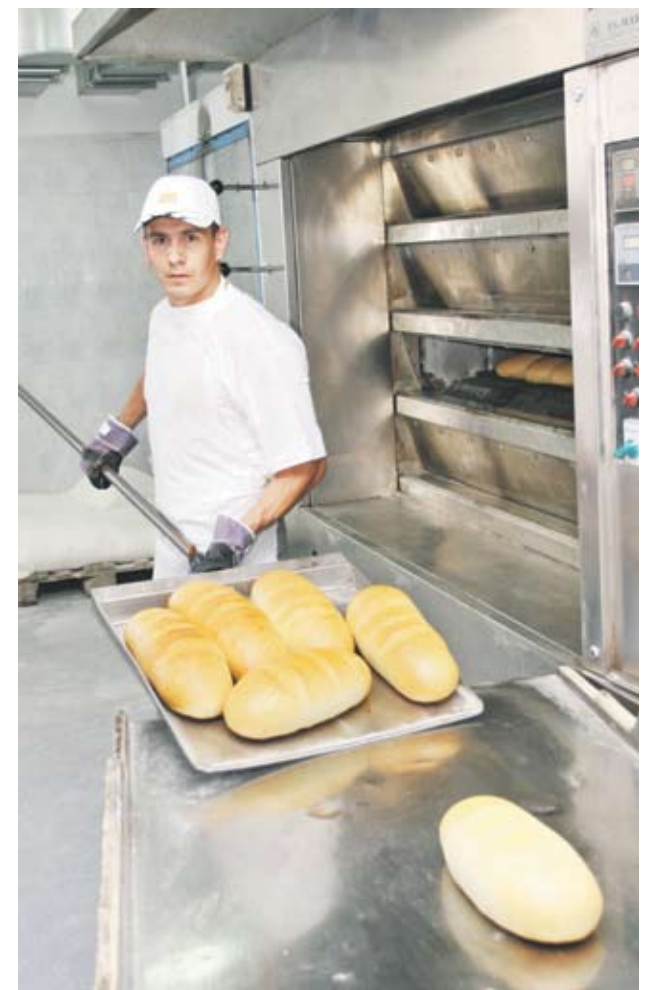
вление от вторник, че „ядем най-лошия хляб в Европа“, производители дори заплашиха да го съдят за клеветата. Досега министърът прокара стандарти за няколко продукта. Сред тях е „Стара планина“ за месните изделия, който показва, че налагането на стандарти от държавата вместо от самия бранш не е най-добрата идея.

Детски спомени

Хлябът по стандарт ще се прави само от брашно, мая, вода и сол. В него няма да се влагат консерванти, подобрители и други примеси. Найденов обясни, че за целта всеки хлебопроизводител ще трябва да използва стандартизирана суровина, което пък означава, че мелниците ще трябва да уеднаквят стандартите си и да предлагат брашна с едни и същи показатели.

Министърът добави, че стандартът няма да е задължителен, но „когато си припомним вкуса на истинския хляб, той ще се върне на трапезата на българина“. Хлябът по стандарт обаче ще бъде по-скъп, защото ще се прави от висококачествено брашно, каза още земеделският министър.

Ани Когжаиванова

► Земеделският министър обяви, че иска да върне хляба на трапезата на българина

СНИМКА БОБИТОШЕВ

Британските банки и правителството си стиснаха ръцете за бонусите

Срещу ангажимент да помагат повече на бизнеса трезорите получиха по-малки ограничения за допълнителните възнаграждения

Британските банки ще отпуснат още 10 млрд. GBP на малките предприятия през тази година, ще ограничат бонусите си и ще публикуват възнагражденията на някои от директорите. Това са основните пунктове от споразумението с правителството, което беше постигнато след два месеца тежки преговори. Детайлите по т. нар. проект „Мърлин“ бяха обявени от финансовия министър Джордж Озбърн пред Камарата на общините вчера.

В помощ на бизнеса

Трезорите ще предоставят общо 190 млрд. GBP заема за бизнеса през 2011 г., което е с 11 млрд. GBP повече, отколкото миналата година. По-голямата част от увеличението ще бъде предназначена за малките и средните компании. През тази година те ще получат 76 млрд. GBP в сравнение с 66 млрд. GBP през 2010 г. Всяко тримесечие централната банка ще публикува данни за отпуснатите кредити, обясни Озбърн. Той обаче не посочи какви санкции предвижда правителството, в случай че заложените цели не бъдат изпълнени.

Банките са се съгласили също да осигурят още 1 млрд. GBP за Фонда за бизнес растеж, който прави капиталови инвес-

► Най-засегнати от промените са Royal Bank of Scotland и Lloyds, на които гържавата е мажоритарен собственик

СНИМКИ BLOOMBERG

тиции в малки и средни предприятия. Целта е да се насърчи развитието в най-засегнатите от бюджетните съкращения региони и да се балансира икономическият растеж, който в момента се дължи основно на бизнеса в Югоизточна Англия. Трезорите ще предоставят и 200 млн. GBP за фонда за социални инвестиции.

По-малки бонуси

Четири най-големи бан-

ки във Великобритания - Lloyds Banking Group, Barclays, HSBC Holdings и Royal Bank of Scotland (RBS), са се съгласили да изплатят по-малки бонуси тази година, отколкото миналата и преди преговорите по проекта „Мърлин“, каза Озбърн, без да посочва подробности. Според наблюдатели това означава, че банките са се измъкнали сравнително лесно и че правителството не е успяло да наложи

по-сериозни ограничения върху допълнителните възнаграждения.

След изказването на финансовия министър RBS обяви, че главният изпълнителен директор Стивън Хестър ще получи 2.04 млн. GBP като бонус. Lloyds Banking Group пък потвърди, че директорът в оставка Ерик Дейниълс ще вземе 1.45 млн. GBP. И двете възнаграждения са по-малки от максималните,

които може да получат главните изпълнителни директори. Освен това от RBS казаха, че общата бонусна сума за звеното по инвестиционно банкиране през тази година ще бъде под 950 млн. GBP спрямо 1.3 млрд. GBP за 2010 г., а заплатата на Стивън Хестър няма да бъде увеличавана.

Изпълнителните директори и на четирите банки са се съгласили да получат бонусите си за тази годи-

„Банките ще отпускат повече заеми, особено на малките фирми, ще плащат по-големи данъци и по-малки бонуси, които ще бъдат прозрачни, и ще помагат повече на регионалната ни икономика

Джордж Озбърн, финансов министър на Великобритания

на под формата на акции, които няма да могат да продават до 2013 г.

Най-засегнати от промените са RBS и Lloyds, в които държавата има мажоритарен дял. Двете банки ще изплатят по-малък дял от приходите си като бонуси, а допълнителните възнаграждения в брой ще бъдат ограничени до 2000 GBP.

Колко взимат шефовете

Правителството е направило компромис и за разкриването на възнагражденията на висшите банкери, като договорените правила са били значително смекчени в сравнение с предварително планираните. Четирите банки са се съгласили да публикуват данни за заплатите на петте си най-висши изпълнителни директори извън борда, както и на членовете на борда. Те обаче няма да разкриват информация за възнагражденията на брокерите и инвестиционните си банкери, чието заплащане предизвиква най-много въпросителни. □

Аксел Вебер няма да се кандидатира за ЕЦБ

Източници на Reuters твърдят, че управителят на Бундесбанк не се интересува от поста на Трише

Спряганят за най-вероятен наследник на поста председател на Европейската централна банка Аксел Вебер няма да се кандидатира, когато мандатът на Жан-Клод Трише изтече през октомври. Това казаха източници пред Reuters. Оттеглянето на гуверньора на Бундесбанк от надпреварата за мястото изненада пазарите и еврото поевтиня спрямо долара.

Не е актуална

„Кандидатурата на Вебер за ЕЦБ вече не е актуална“, е казал единият от източниците. Според информацията на Reuters вчера

се е очаквало Бундесбанк да излезе с официално съобщение за бъдещите професионални планове на Вебер. Той обаче е решил, че няма нужда от специално изказване, тъй като не се интересува от втори мандат начело на Бундесбанк. Сегашният му мандат в централната банка изтича през април 2012 г. Съществуват спекулации, че след това Вебер ще отиде да работи в най-големия трезор в Германия Deutsche Bank.

Други претенденти

Оттеглянето на Вебер от надпреварата не означава, че постът няма да бъде поет от германец, твърдят икономисти. Друга възможна германска кандидатура е Клаус Реглинг, който оглавява Европейския фонд за финансова стабилност, въпреки че

самият той наскоро от рече да се интересува от позицията.

Сред най-сериозните претенденти за председател на ЕЦБ е управителят на Италианската централна банка Марио Драги. Други възможни кандидатури са гуверньорите на централните банки на Финландия и Австрия Ерки Лииканен и Евалд Новотни, както и белгиецът Ив Мерш, който е най-дългогодишният член на управителния съвет на ЕЦБ.

Част от договорките

Наблюдатели твърдят, че името на бъдещия председател на ЕЦБ ще бъде част от политическите договорки при изготвянето на пакета мерки срещу дълговата криза в еврозоната, въпреки че Герма-

► Петдесет и три годишният Аксел Вебер е известен с консервативните си възгледи и критиките срещу решението на ЕЦБ да изкупува облигации на закъсали гържави от еврозоната

ния категорично отрича това. Ключова роля за решението, което тряб-

ва да вземат лидерите на страните от еврозоната, ще имат германският

канцлер Ангела Меркел и френският президент Никола Саркози. □

Решение**Надзорът одобри проспекта на "Монбат"**

Комисията за финансов надзор потвърди проспекта на "Монбат" АД за допускане до търговия на регулирания пазар в Европейския съюз. Емисията акции

на акумулаторния производител е регистрираният капитал на дружеството, който е 39 млн. лв., разпределен в същия брой книжа с номинал 1 лв. Синият чип "Монбат" обявя намерения да направи двойно листване, но все още не се знае на коя борса ще се листват книжата на компанията.

Мениджмънтът на дружеството води преговори за качване на книжата на борсите във Франкфурт или Варшава. Вчерта на Българската фондова борса акциите на "Монбат" се повишиха с 0.45% до 6.631 лв. за акция. По позицията на компанията бяха сключени 28 сделки, в които 6659 лота смениха собственика си.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ**Фирмите за недвижими имоти са теглили най-много кредити през 2010 г.**

Заемите на домакинствата намаляват с 0.8%, депозитите се повишават с 5.4%

Фирмите в сектор "Операции с недвижими имоти" са теглили най-много кредити през 2010 г., показват данните на Българската народна банка. В края на миналата година компаниите в бранша са взели 2.7 млрд. лв. заеми, или с близо 50% повече от 2009 г. Делът им в кредитите на всички нефинансови предприятия се увеличава до 8.5% спрямо 5.8% в края на 2009 г. "Ръстът на кредитите за сектор "Операции с недвижими имоти" може да се обясни със сделки между предприятията", коментира Петър Андронов, главен изпълнителен директор на СИБАНК АД и член на УС на Асоциацията на банките в България. Според него е по-вероятно голяма част от тези заеми да са били отпуснати за дофинансиране на съществуващи дейности, а не за нови проекти. "Осъзнаме, че няма никакъв смисъл да оставяме nedovършени строежи - жилищни сгради или индустриални имоти", каза Петър Андронов. По думите на Цветелина Тасева, изпълнителен директор на "Адрес недвижими имоти" АД, причината за повечето изтеглени заеми от бранша е възстановяващата се активност на пазара. "Предприемачи, строители и специализирани инвестиционни фондове съвсем основателно решиха, че е време да завършат спрени проекти и да стартират нови", твърди Цветелина Тасева. Според нея външното финансиране е било ключово за тях, тъй като на пазара липсват

свободни средства, които да бъдат инвестирани в проектите.

Икономически сектори

Освен операциите с недвижими имоти по-голямо търсене на кредити е имало и от предприятията в добивната промишленост. Заемите за сектора са се повишили с 32% на годишна база и в края на 2010 г. достигат 306.8 млн. лв. Делът им в бизнес кредитите обаче е малък - едва 1%. "Ръстът при добивната промишленост е ясен. Този сектор изнася много по-големи количества и взема повече кредити, за да може да преработва повече продукция", категоричен е Петър Андронов. По думите му този сектор просто се възползва от конюнктурата на външните пазари и от високите цени, защото не е ясно дали и докога ще продължи тази тенденция. По-голямо търсене на кредити отчита и сектор "Образование", като през миналата година фирмите в бранша са изтеглили с 15.5% повече заеми. Общите кредити на сектора нарастват до 22.7 млн. лв.

Спад на кредитирането от близо 11 на сто отбелязват строителният бранш. Вземите кредити от фирмите в сектор "Строителство" са намалели до 4.3 млрд. лв., което води до дял от 13.6% от всички кредити.

Домакинствата спестяват

Общите изтеглени кре-

Дял при фирмените кредити, 2010 г. (в %)**Ръст/спад на взетите заеми по сектори, 2010 г. (в %)**

дители през миналата година са нараснали с 1.2% до 50.7 млрд. лв. От тях заемите за фирми са се увеличили с 2.5% до 31.7 млрд. лв., а домакинствата са взели 19 млрд. лв., или с 0.8% по-малко спрямо 2009 г.

Физическите лица обаче са увеличили депозитите си. В края на миналата година влоговете на домакинствата достигат 27.3 млрд. лв. (38% от БВП), което е повишение от 5.4% на годишна база. Общо депозитите са нараснали с 3.2% (55% от БВП) до 39.4 млрд. лв. в

края на миналата година. Влоговете на нефинансовите предприятия са се понижали с 1.4% на годишна база и към 31 декември 2010 г. са 12.1 млрд. лв.

Добивната промишленост е изтеглила повече кредити през миналата година, а е увеличила и депозитите си. Влоговете на фирмите в бранша са нараснали с 15% на годишна база. Динамиката при влоговете на компаниите в сегмента "Операции с недвижими имоти" контрастира спрямо изтеглените кре-

дители. Депозитите на тези фирми в края на миналата година са 451.2 млн. лв., като се понижават с 18% на годишна база.

На фона на увеличените спестявания и намаленото търсене на кредити от домакинствата предприятията все повече прибегват до заеми за разширяване на дейността и увеличаване на производството. Все още ниското вътрешно потребление и силният ръст единствено на износа, който е двигателят на икономиката, прави населението несигурно и води до по-ниско потребление.

От своя страна фирмите, особено експортноориентираните, имат нужда от все повече средства за финансиране на дейността си по нарасналото производство. Анализатори обясняват силния ръст на кредитирането в сектора на недвижимите имоти с ниската база и ожесточената борба между банките, която е довела до спад на лихвите.

По-малко, но по-големи

Данните на централната банка показват, че се запазва тенденцията от края на третото тримесечие фирми и домакинства да теглят по-малко на брой, но по-големи като абсолютна стойност кредити. В края на миналата година по-сериозен е спадът на отпуснатите като брой заеми за домакинствата. Физическите лица са изтеглили 2.64 млн. кредита, което е с 8.3% по-малко спрямо година по-рано. За сметка на това средният размер на потребителския кредит се е повишил до 7197 лв., а в края на 2009 г. е бил 6651 лв. Подобна е тенденцията и при заемите за корпоративни клиенти. Броят на изтеглените от предприятията кредити през миналата година е намалял с 1% до 125.3 хил. Средната стойност на корпоративните заеми се е повишила с 3.5% до малко над 253 хил. лв.

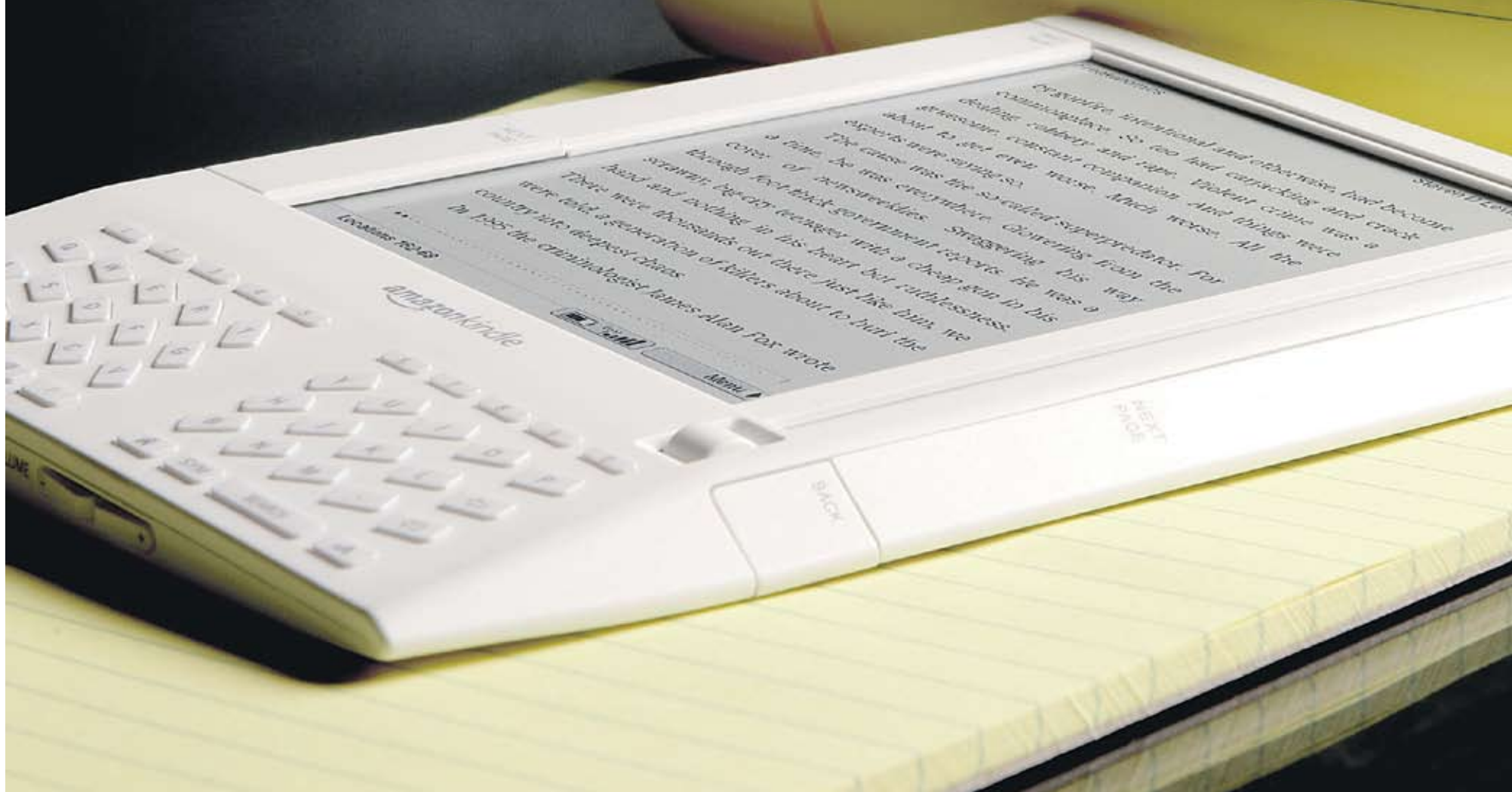
Депозитите на домакинствата също са намалели като брой, докато тези на предприятията се повишават минимално.

Атанас Христов

7197

лв. е средният размер на отпуснатите заеми на физическите лица в края на миналата година. Повишението на годишна база е 8.2%

Пазарът на електронните книги ще се развива бурно

Дигиталните книги вече надминаха по продажби хартиените в най-големия онлайн магазин

В края на миналия месец се случи нещо, което малцина очакваха - един от най-големите онлайн магазини Amazon обяви, че за 2010 г. е продал повече електронни книги, отколкото хартиени. За всеки 100 продадени обикновени книги сайтът е продал 115 електронни издания за своето устройство Kindle, а при хартиените с твърди корици съотношението е било почти 3:1. Самият четец Kindle е продукт номер едно по продажби в цялата история на компанията. Разбира се, не е особено изненадва-

що, че хора, пазаруващи онлайн, ще предпочетат електронни книги вместо обикновени. Въпреки това е-книгите с голяма скорост се превърнаха от нишов продукт в реална алтернатива на книгите.

Нисък старт

Корените на електронните книги може да се търсят през 1971 г., когато започва "Проектът Гутенберг", мащабна инициатива за дигитализиране на хартиените копия. Впоследствие са предприети и други опити в тази посока, като на сце-

ната се включват както компании от ранга на Google, така и организации като Европейския съюз.

В България е-книгите навлязоха сравнително скоро, като основен възпиращ фактор за развитието на пазара е високата цена на устройствата за четене. През последните години обаче се появиха устройства с по-универсални функции - смартфони, таблети, които наред с основното си приложение стават и за четене на книги. Традиционните четци от своя страна стават все по-евтини поради не-

прекъснатото подобряване на технологията, с която работят - така нареченото електронно мастило (e-ink). То имитира визуалното усещане от истинската книга, има много малка консумация на електричество и може да бъде четено дори на ярка слънчева светлина (нещо, с което LCD дисплеите на таблетите и телефоните имат проблем).

Растящо предлагане

Все повече компании в България откриват ценността на електронните книги като

продукт. Водещите в случая са мобилните оператори. Още в края на миналата година първи "Виваком" пусна в продажба четец за е-книги.

Преди седмица телекомът с най-много клиенти у нас "МобилТел" обяви старта на своя електронна книжарница, в която ще се продават е-книги. По данни на "БГ Книга", една от фирмите, занимаващи се с дистрибуция на електронни литературни произведения, все повече издателства се насочват към електронните варианти било то паралелно или за сметка на хартиените. Телекомите смятат да разширят дейността си в тази област. От "Виваком" потвърдиха, че имат намерение в бъдеще да предлагат още по-голям брой устройства и заглавия. От "Мо-

билТел" също обмислят да разширят портфолиото си в този сегмент. Единствено представителите на "Глобул" отговориха, че засега нямат какво да кажат по този въпрос.

Огромнен потенциал

Според Диана Бойчева от "БГ Книга" този пазар ще се развива главоломно. Такава е и тенденцията в останалия свят, като най-големият двигател на дигитализацията очаквано са САЩ. Там за последната година електронните книги са отбелязали ръст в продажбите от над 200%, като приходите от тях са надхвърлили 900 млн. USD. Според прогноза на анализаторите от Futuresource Consulting до 2014 г. делът на Западна Европа на този пазар ще се

СНИМКА BLOOMBERG

Електронните книги няма да заместят традиционните

Желанието на “Виваком” е да предлага възможно най-голямото разнообразие от електронни книги, на различни автори и на различна тематика. Този пазар в България те първа предстои да се развива, а наред с развитието и предлагането на самите устройства, търсенето на съдържание ще бъде все по-голямо.

Данните към момента сочат, че най-високо е ползването на електронни книги в Америка, която заема 67% дял от световния пазар. За сравнение дялът на Европа е едва 7%. В България търсенето ще се развива успоредно и с устройствата, тъй като е-книгите са особено подходящи за студенти, ученици и пътуващи хора. Допълнителен бонус е това, че книгите се запазват в перфектно състояние. Все пак не се предвиждат е-книгите да извадят от

“Виваком”

” **Най-високо е ползването на електронни книги в Америка**

употреба “традиционните” книги.

Очакваме пазарът на електронни книги и четци за електронни книги да се развива все повече в краткосрочен план. Намеренията ни са да предоставим на потребителите си разнообразно портфолио от устройства, които да отговарят на очакванията на нашите клиенти, т.е. устройствата да бъдат с различен размер на дисплея, различен дизайн, различни комуникационни възможности (сим карта, Wi-Fi и др.). ■

Пазарът се разраства с главоломна скорост

Към момента се купуват по-евтините книги. Хората очакват най-новите и търсени неща да излизат и под форма на електронни книги. Малко са издателствата, които са готови да отговорят на това търсене. Електронните книги имат добавена стойност, която ще допадне на много хора. Те са достъпни в момента, в който ти трябва, удобни са за работа с текста - под формата на бележки, търсене на думи и изрази - могат да съдържат препратки към други източници на информация и не на последно място имат по-ниска цена. В световен мащаб този пазар заема много малка част от общите продажби на книги

Диана Бойчева,
БГ Книжа

” **Електронните книги ще влязат в живота ни неусетно, също както Skype и Facebook**

(в Европа той е само 1%, в САЩ 12%), но се разраства с главоломната скорост от 200% на година. Няма причини българският потребител да не следва тези тенденции. Електронните книги ще влязат в живота ни неусетно, също както Skype и Facebook. ■

увеличи драстично и може да надхвърли 6 млрд. USD. Въпреки тези оптимистични прогнози над този сектор тегне сянката на проблем, с който досега се сблъскаха останалите големи развлекателни индустрии - пиратството. Като всеки електронен продукт и книгите са не особено проблемни за копиране, а защитите против неправомерно разпространение - лесно преодолими.

Пламен Димитров

900

▶ млн. USD е оценката на пазара за електронни книги в САЩ за 2010 г.

Този сегмент ще се развива непрекъснато

Винаги се стремим да предлагаме на потребителя най-актуалните модели устройства. Сегментът се развива непрекъснато и очакваме нови предложения. Този тип устройства ще станат част от нашето портфолио и очакваме да ги обновяваме непрекъснато. Други инициативи към тази дейност също са част от плановете ни за развитие. Все още не можем да дадем конкретни примери, но ще предложим много добри условия на любителите на четенето. ■

“МобилТел”

” **Планираме да реализираме и други инициативи в тази област**

“Виваком” маха клаузата за автоматично подновяване на договорите

Другите два телекома изглеждат готови да последват примера

Мобилният оператор “Виваком” обяви, че ще премахне клаузата за автоматично подновяване на срочните договори. Според новите правила след изтичането на срочния договор той автоматично се превръща в безсрочен и може да бъде прекратен с едномесечно предизвестие. Промените ще бъдат въведени от 1 март 2011 г. Решението е било потвърдено по време на среща между Комисията за регулиране на съобщенията и представители на мобилните оператори, повод за която са били многобройните жалби на потребители на електронни съобщителни услуги. От компанията заявиха, че очакват другите два големи оператора на пазара да въведат същите условия в най-кратък срок и предупредиха, че ако това не се случи до месец, те ще се върнат към старата практика.

Принципно съгласие

Другият телеком от “голямата тройка” - “Глобул”, също изрази решителността си да премахне клаузата за

автоматично подновяване от индивидуалните договори за настоящите и новите си клиенти. След извършени проверки в компанията е установено, че актуализирането на договорите за стари абонати ще отнеме приблизително два месеца. От компанията обаче настояха порочната практика да бъде преустановена и от доставчиците на фиксирани услуги, интернет и телевизия. Телекомът с най-много абонати “МобилТел” от своя страна обяви, че изразява принципна готовност за премахване на клаузата за автоматично подновяване, ако тя се приложи едновременно и от другите два оператора, както и от всички компании в сектор “Комуникации”. От “МобилТел” за пореден път поясниха, че предвид голямата им клиентска база за въвеждането на тази промяна е необходимо технологично време.

Законови промени

И трите компании заявиха по време на срещата, че подкрепят мерките за опростяване на процеса на преносимост на номерата, включително въвеждането на процедурата “на едно гише”. От “МобилТел” до-

пълниха, че след като са въвели тази услуга, броят на пренесените номера от и в компанията е увеличен двойно. Същевременно заместник-министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията Първан Русинов заяви, че в промените на Закона за електронните съобщения може да бъдат заложени високи санкции за мобилен оператор, който затруднява преминаването на негов абонат към друга телефонна компания. Други от предвидените промени в закона включват определянето на максимален период от 8 часа, в който абонат може да остане без обслужване, когато сменя доставчика на мобилни телефонни услуги. Министерството ще заложи и възможност договорите с мобилните оператори да се сключват за 12 месеца, като максималният срок може да бъде 24 месеца. Те няма да се подновяват автоматично, а само със съгласието на потребителите за условията, при които се продължава действието им. Новите текстове ще задължат операторите да уведомяват клиента си за изтичащ договор два месеца преди крайния срок.

Пламен Димитров

▶ От 1 март абонаментните договори с “Виваком” няма да се подновяват автоматично, очаква се другите два телекома да ги последват

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Държавата отпусна 140 млн. лв. заем на БДЖ

► За тази година прогнозите на "Холдинг Български държавни железници" са да бъде редуциран отрицателният резултат на компанията с 15-25 млн. лв.

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Парите ще се върнат в хазната с кредит от Световната банка

Държавата ще отпусне 140 млн. лв. заем за "Холдинг Български държавни железници". Решението беше взето вчера по време на редовното заседание на правителството в Министерския съвет. Средствата обаче няма да бъдат предоставени с цел обновяване на съществуващата база, а за покриване на част от старите задължения на железниците. Холдинговото дружество има натрупани над 500 млн. лв. стари задължения.

Нов заем за стари дългове

Заемът идва от бюджета чрез Българската банка за развитие, но ще бъде възстановен от договорения в края на миналата година кредит от Световната банка. Кредитната линия е на стойност 460 млн. лв. за срок от 6 месеца при лихва от 5.15%. Още при договарянето обаче беше обявено, че заемът е само за рефинансиране на стари дългове, а не за инвестиции. В тази връзка през декември 2010 г. ЕК одобри предложената от България държавна помощ от близо 249 млн. лв. за националния превозвач.

Пари и от Световната банка

Във вторник транспортният министър Александър Цветков заяви, че кредитът от Световната банка ще бъде отпуснат през лятото, тъй като се чака одобрението му от управителния съвет на институцията. Условието за получаването му е българската страна да изготви план за реструктуриране на дружеството.

Амбициите на галеното геме

В края на миналата година от ръководството на БДЖ обявиха, че превозвачът е намалил загубите си с около 15 млн. лв. спрямо 2009 г. Така финансовият резултат в края на 2010 г. беше загуба от 53 млн. лв. От компанията се похвалиха, че това е в резултат на по-изгодни договори за доставка на горива и на съкращаването на около 1200 души.

Холдингът си постави за цел да продължи тенденцията за намаляване на загубите. През 2011 г. още 1000 служители на железниците ще останат без работа. За тази година прогнозите са за редуциране на отрицателния резултат с 15-25 млн.

лв. "Холдинг БДЖ" дори си постави амбициозна задача през 2014 г. да завърши на нула, а през 2015 и 2016 г. да отчете печалба.

Решението - частни капитали

Според Петър Ганев от Института за пазарна икономика (ИПИ), въпреки че има план за реструктуриране на националния превозвач, той все още не е публичен и не е ясно какви точно мерки ще се предприемат за оздравяване на дружеството. "Заемът ще е временно решение, тъй като ще погаси стари задължения, но няма гаранция, че компанията няма да продължи да трупа дългове занапред", коментира Ганев.

За в. "Пари" икономистът от ИПИ обясни, че най-приемливият вариант за компанията е тя да не бъде толкова политически зависима и да не се обвързва със социални функции, а по-скоро с пазарни. За тази цел трябва да се инвестира в линии, които носят печалба, и да се привличат частни капитали. Ганев не изключва приватизация на държавния холдинг.

Елина Пулчева

"Топлофикация-София" в страната на чудесата

Компанията оповести оздравителния си план, но не е ясно дали той ще сработи

Затъналата в стотици милиони левове дългове "Топлофикация-София" вече има оздравителен план. Основните приоритети в програмата са изплащане на дълговете към "Булгаргаз", повишаване събираемостта, подобряване имиджа на компанията и увеличаване на инвестициите. В същото време обаче не стана ясно колко пари ще са нужни за стабилизирането на дружеството, нито откъде ще дойдат. "Топлофикация-София" е изцяло собственост на Столичната община от лятото на 2010 г.

Задължения

За да се гарантира отоплителният сезон, до края на днешния ден "Топлофикация-София" ще преведе 90 млн. лв. на "Булгаргаз". "От 11 февруари целият паричен поток, който постъпва в "Топлофикация-София", ще бъде пренасочван към "Булгаргаз" за погасяване

на задълженията", обясни изпълнителният директор на дружеството Стоян Цветанов. В такъв случай откъде ще дойдат парите за инвестиции и ремонти - не беше обяснено, но до края на годината дружеството няма да иска увеличаване на цената на топлоенергията.

Загуби

Втората цел на плана е минимизиране на финансовите загуби. Предварителните данни показват, че през 2010 г. "Топлофикация-София" е на минус от 18 млн. лв. Новият борд на директорите планира през тази година загубата да бъде свита до 7 млн. лв. "За 4 години загубите на дружеството достигнаха 120 млн. лв., а задълженията - 500 млн. лв.", призна Цветанов.

Събираемост

За да се намали отрицателният финансов резултат, трябва да се увеличи събираемостта на сметките, която е около 52%. "Тя трябва да се подобри със 7% спрямо 2009 г.", допълни изпъл-

► Изпълнителният директор на "Топлофикация-София" Стоян Цветанов (вдясно) обяви, че събираемостта трябва да се подобри със 7%

нителният директор на дружеството. "Ще се завеждат дела към длъжници, при които дълговете доближават 3-годишния давностен срок", обяви Цветанов. Той обаче не пожела да каже

какви са дълговете на клиентите на "Топлофикация" с просрочие над 3 години, за които не може да бъдат заведени съдебни иски. Сред мерките за повишаване на събираемостта са

звънене по телефона на длъжниците, изпращане на писма, покани за разсрочено плащане и за официални срещи.

Също така се въвежда и програма за лоялни клиен-

ти с различни бонуси. Чрез томбола на част от тях ще им бъдат приспадани между 60-100% от следващи сметки.

Планира се и внедряването на нова информационна система. Изграждането ѝ ще струва над 800 000 лв. "Известен период от време ще работят и двете системи, за да сме сигурни, че няма да има срив", допълни Цветанов. Не бяха обяснени какви ще са новите възможности на системата, освен че клиентите ще бъдат обслужвани по-бързо.

Консултант

От "Топлофикация-София" са подготвили тръжните документи за избор на консултант, който да изготви предпроектно проучване за развитието на дружеството до 2020 г. Той трябва да бъде избран от Столичния общински съвет. В проучването трябва да се включи и проект за използване на гориво, произведено от завода за отпадъци край София. Това е изискване на Европейската комисия.

Красимира Янева

Фондовите борси в Лондон и Торонто се сливат

Това ще е най-големият пазар в света за търговия на компании от добивния и енергийния сектор

Лондонската фондова борса (LSE) е постигнала споразумение за сливане с оператора на борсата в Торонто TMX Group. Обединената компания ще има две централи - в Лондон и Торонто, и ще се превърне в най-голямата борса за добивни компании в света. На нея ще се търгуват акциите на общо 6700 дружества с пазарна капитализация от около 3.7 трлн. GBP.

Сделката

Съгласно договорените условия акционерите на TMX Group ще получат по 2.9963 акции от LSE за всяка своя акция. В обединената компания, която ще има обща пазарна капитализация от 4.3 млрд. GBP, акционерите на LSE ще държат 55%, а тези на TMX - останалите 45%.

6700

► компании с обща пазарна капитализация от 3.7 трлн. GBP ще се търгуват на обединената борса

Новата борса ще се ръководи от главния изпълнителен директор на LSE Ксавиер Роле, а президент на групата ще бъде главният изпълнителен директор на TMX Томас Клоет.

Възможности за растеж

Според Роле сливането ще предостави значителни възможности за растеж. „Създаваме най-голямото място в света за търговия на компании от добивния и енергийния сектор, както и първокласен пазар за малки, средни и растящи фирми“, каза Роле. Заради силното търсене на стоки в нововъзникващите икономически търговията с акции на добивни и енергийни компании значително нарасна през последните години, коментират наблюдатели. По думите на Клоет пък сделката ще доведе до създаването на международна група с голям опит и безспорно предимство във водещи сектори. „Канадските клиенти ще спечелят от достъпа до един от най-големите капиталови пулове в света, докато за европейските емитенти това ще бъде врата към финансовите пазари на Северна Америка“, каза той.

Окрупняване

През последните години редица водещи фондови борси предприеха подобни

► На Лондонската фондова борса се търгуват едни от най-големите добивни компании в света

СНИМКИ BLOOMBERG

сливания. New York Stock Exchange купи Euronext, а Deutsche Boerse придобиха щатската International Securities Exchange. Самата LSE, която отхвърли няколко опита за придобиване, купи Borsa Italiana. В момента Singapore Exchange се опитва да придобие австралийския борсов оператор ASX за сумата от 7.8 млрд. USD, въпреки че сделката е подложена на сериозни критики в Австралия.

Сделка на годината IPO-то на Варшавската фондова борса

► Международната издателска компания Eurotoney определи първичното публично предлагане (IPO) на Варшавската фондова борса (ВФБ) за

едно от най-значимите събития на финансовите пазари в Централна и Източна Европа през 2010 г. Акциите на компанията бяха качени за търговия на пода на ВФБ на 9 ноември. ► Пазарните наблюдатели са оценили високо мащаба на IPO-то, както и рекордното презаписване на емисията. Това е поставило ВФБ начело сред първичните публични предлагания

в Европа през миналата година. ► Предлагането на акциите на ВФБ преизвика огромен интерес сред индивидуалните инвеститори, които направиха повече от 323 хил. заявки, както и сред полските и международните институционални инвеститори, чиито поръчки надвишиха предлаганото количество 25 пъти.

Ирландия търси купувач за две държавни банки

Процедурата за продажба на депозитите и активите на Anglo Irish и Irish Nationwide предвижда и сливане на двете институции

Ирландската агенция за управление на дълговете ще предложи на търг депозитите и активите на национализираните банки Anglo Irish Bank и Irish Nationwide Building Society. Планът за реструктуриране на държавните финансови институции беше представен на Европейската комисия миналата седмица, което беше едно от изискванията за отпускане на спасително финансиране на Дъблин. Документът предвижда също сливането на Anglo Irish и Irish Nationwide.

Възможно най-бързо

Финансовият министър Брайън Ленихан заяви, че продажбата на банките започва веднага и трябва да приключи „възможно най-бързо“. В процедурата може да участват лицензирани финансови институции. Процедурата включва

и сливането на Anglo Irish и Irish Nationwide в едно дружество, което ще се регулира от Ирландската централна банка. „Депозитите на клиентите ни са напълно защитени, клоновата ни мрежа остава отворена и клиентите ще продължат да оперират нормално с парите си“, каза главни-

ят изпълнителен директор на Irish Nationwide Гери Макгин.

Към края на миналата година депозитният портфейл на Anglo Irish беше в размер на 11.1 млрд. EUR в сравнение с 27.1 млрд. EUR година по-рано. Irish Nationwide все още не е обявила резултатите си, но

17.6

► млрд. EUR загуба очаква да отчете Anglo Irish за 2010 г., с което ще счупи собствения си рекорд за най-голяма загуба в корпоративната история на Ирландия

правителството е наляло 29.3 млрд. EUR в Anglo Irish и 5.4 млрд. EUR в Irish Nationwide. Освен това банките в страната са силно зависими от финансирането от Европейската централна банка, за да може да извършват ежедневната си дейност.

Необходима стъпка

Съгласно споразумението на ирландското правителство с Международния валутен фонд и Европейския съюз за отпускането на 85 млрд. EUR спасителен заем на страната Anglo Irish трябва да затвори клоновете си във Великобритания, Виена, Дюселдорф и Джърси до края на март. Пак дотогава банката трябва да продаде и подразделението си за управление на активи. Главният изпълнителен директор на трезора Майк Ейнсли изрази готовност да съдейства на властите и каза, че това е „необходима стъпка“ за реструктурирането на банковия сектор.

Рекордна загуба

Междувременно Anglo Irish обяви, че очаква да отчете 17.6 млрд. EUR загуба за 2010 г., което ще

бъде най-лошият резултат, отбелязван от ирландска компания. Досегашният рекорд също принадлежи на Anglo Irish, която през 2009 г. излезе на червено с 12.7 млрд. EUR. Резултатите за 2010 г. включват 7.8 млрд. EUR обезценки, както и 11.5 млрд. EUR загуба от продажбата на активи на Националната агенция за управление на активи. Т.нар. лоша банка беше създадена през 2009 г. да поеме необслужваните заеми на трезорите в страната.

Национализация

Ирландските банки изгубиха огромни суми от отпуснатите кредити за строителство на недвижими имоти след спукването на имотния балон през 2008 г. и много от тях се наложи да бъдат спасявани от правителството, което в крайна сметка също потърси финансова помощ отвън. Anglo Irish беше национализирана в началото на 2009 г. В момента правителството на практика е собственик и на Allied Irish Bank, в която държи повече от 92%. Държавни са и 36% от Bank of Ireland.

16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Вид	Борса	Единица	Февруари	Март
Сувор петрол	NYMEX	USD/б	87,7	87,7
Брент	ICE	USD/б	101,26	101,26
Газовол	ICE	USD/т	862,5	862,5
Природен газ	NYMEX	USD/MMBtu	4,04	4,04
Бензин 95	NYMEX	USD/т	864	-
Нафта	NYMEX	USD/т	847	-

Фючърси на агрокултури

Вид	Разновидност	Борса	Единица	Февруари
Пшеница	Soft Red	CBT	USD/m	324,81
Царевица	Yellow	CBT	USD/m	266,37
Ечемик	Feed	ASX	USD/m	200,89
Памук	No.2	NYBOT	USD/m	3893,74
Kaiko		NYBOT	USD/m	3267,00
Kafo	Arabica	NYBOT	USD/m	5570,99
Соя	No.2	ICE	USD/m	528,55
Захар	White	NYSE LIFFE	USD/m	754,40

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Вид	Борса	Единица	Цена	Зм.
Мед	LME	USD/т	10000	10001
Калай	LME	USD/т	31495	31600
Олово	LME	USD/т	2575	2558
Цинк	LME	USD/т	2454	2487,5
Алуминий	LME	USD/т	2538	2569
Никел	LME	USD/т	28260	28575
Алуминиева сплав	LME	USD/т	2320	2335

Цени на благородни метали

Вид	Борса	Единица	Купува	Продава
Злато	LME	USD/тр.у.	1365,15	1365,75
Сребро	LME	USD/тр.у.	30,39	30,43
Платина	LME	USD/тр.у.	1859	1862
Паладий	LME	USD/тр.у.	833	834
Родий	LME	USD/тр.у.	2490	2490

Източник: Bloomberg

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 kg; 1 бу. царевица = 25.4016 kg; 1USD = 1 U.S. cent
1бу. овес = 15.4224 kg; 1 lb. = 0.4536 kg; 1 cwt = 50 kg.; 1 gal. = 3.785 л.; 1MT = 1000 kg

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,45686
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	100	8,67600
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,46088
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,50866
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	100	2,19988
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	100	2,19988
ЧЕШСКА КРОНА	CZK	100	8,06262
ДАТСКА КРОНА	DKK	100	2,62482
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,31926
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	100	1,86190
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	100	2,64605
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	2,17999
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,59935
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,18969
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,76439
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,30318
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	100	5,66448
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,78252
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	100	1,20531
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	100	4,74405
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	100	2,49914
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	100	1,12553
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,27412
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	100	5,05932
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	100	4,59169
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,85770
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	100	2,18957
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,13100
ТАИЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,75489
ТУРСКА ЛИРА	TRY	100	9,40665
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,44812
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	100	2,07623
ЕВРО	EUR	1	1,95583

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 28.02.2011 г.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
Currency	Code	For	Rate	Difference
ЕВРО	EUR	1	1,96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,44769	-0,00570
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,59026	0,03083
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,44907	-0,00758
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,48710	-0,01392
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	100	2,17484	-0,00348
ЧЕШСКА КРОНА	CZK	100	8,07794	-0,06524
ДАТСКА КРОНА	DKK	100	2,62316	-0,00050
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,30098	-0,00379
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	100	1,84035	-0,00309
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	100	2,63738	-0,00036
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,20088	-0,06365
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,60576	-0,00326
ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	100	3,91064	0,01037
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,15202	-0,01465
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK		0,00000	0,00000
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,73620	-0,00867
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,29079	-0,00933
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	100	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,78014	-0,00515
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	100	1,18789	-0,00572
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	100	4,71591	-0,01575
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	100	2,48565	-0,00300
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	100	1,10580	-0,00629
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,29359	-0,01846
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	100	5,02229	-0,01124
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	100	4,59493	-0,00162
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,88931	-0,00498
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	100	2,22544	-0,00432
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,12410	-0,00324
ТАИЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,66373	-0,00557
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	100	9,03386	-0,05922
ЧЕШСКА КРОНА	CZK	100	8,06343	0,00000
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	100	1,43316	-0,00126
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	100	1,98887	0,01243
ЗЛАТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	1952,53000	10,90000

Общени курсове на чуждестранни валути към лева за 10.02.2011 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени до 15.00 ч. на 4.02.2011 г.	Цени при обратна изкупуване
консервативен	USD	157,26	156,49
консервативен	EUR	11,78	11,72
консервативен	EUR	82,25	81,85
балансиран	EUR	104,35	103,84
балансиран	EUR	809,21	805,28
високодоходен	EUR	198,68	197,73
високодоходен	EUR	88,94	88,51
високодоходен	EUR	172,33	171,50
високодоходен	EUR	348,99	347,33
високодоходен	EUR	202,28	201,32
високодоходен	EUR	255,73	254,51
високодоходен	EUR	100,49	100,01
консервативен	EUR	241,30	240,15

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. сп. (сп)	ЦМ	От начало на годината (не се ангажира)	Спаѓаемо отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. прехвърляне (ангажиран)	Начало на публ. прехвърляне
				за поръчки над 20000 лв.	за поръчки до 20000 лв.	за поръчки над 20000 лв.	след края на 2-та тор.	през края на 2-та тор.
Автора Капитал АД	Смесиен - балансиран	5.0387	5.2402	1,71%	14,86%	1,49%	-17,64%	21.01.2008
Автора Кепитъл - балансиран	фонд в акции	7,7318	8,0411	2,28%	13,00%	12,22%	-7,04%	21.01.2008
Автора Кепитъл - словачки комодити фонд	фонд в акции	10,1909	10,3438	0,0000	0,10%	0,09%	1,20%	23.09.2009
Автора Кепитъл - олимпийска Европа	фонд в акции	2,3958	2,3958	7,04%	29,33%	-4,72%	-50,03%	12.11.2007
Активна Асет Мениджмънт АД	Смесиен - балансиран	2,7966	2,7966	6,68%	25,87%	-5,85%	-43,63%	12.11.2007
ДФ Активна Високодоходен	фонд в акции	11,5533	11,5472	0,66%	0,17%	6,71%	6,34%	06.10.2008
ДФ Активна Балансир	фонд в акции	11,1567	11,1012	0,0000	2,87%	3,42%	4,61%	06.10.2008
ДФ Активна Пазар	фонд в акции	10,6246	10,5177	0,0000	5,21%	13,03%	3,17%	06.10.2008
БенчМарк Асет Мениджмънт АД	Смесиен - балансиран	14,4701	14,3268	5,73%	6,94%	6,84%	7,21%	14.12.2005
ДФ БенчМарк Фонд 1 Акции и Облигации	фонд в акции	8,9703	8,8815	-11,27%	-12,01%	6,41%	-1,90%	01.03.2006
ДФ БенчМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	4,3559	4,3128	-0,48%	13,70%	-24,01%	-16,62%	21.06.2006
ДФ БенчМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	8,4012	8,1565	-4,50%	11,79%	5,40%	-6,96%	05.02.2008
ДФ БенчМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	11,6734	11,3334	-3,57%	12,54%	8,43%	4,29%	05.02.2008
ДФ БенчМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд в акции	12,3407	12,3407	0,59%	0,23%	7,69%	8,67%	03.06.2008
Болкан Капитал Мениджмънт АД	Смесиен - балансиран	82,3345	82,3345	-0,44%	1,11%	-1,37%	-4,19%	20.11.2006
ДФ БКМ Балансиран Капитал	фонд в акции	51,1090	50,8535	4,71%	1,87%	-1,93%	-11,59%	20.11.2006
ДФ Европа	фонд в акции	64,5045	64,1820	-0,15%	4,73%	-13,00%	-10,59%	03.10.2007
Балкани	фонд в акции	104,9936	103,4304	6,86%	3,04%	1,81%	1,03%	04.01.2007
Барчев Мениджмънт Компани ЕАД	Смесиен - балансиран	80,4284	79,8252	2,19%	2,24%	-2,78%	-6,01%	25.06.2007
ДФ Барчев Високодоходен фонд	фонд в облигации	1,3382	1,3354	1,00%	0,60%	6,01%	5,74%	01.12.2005
ДФ ДСК Стандарт	Смесиен - балансиран	1,13684	1,13684	3,56%	2,52%	2,44%	0,12.2005	
ДФ ДСК Баланс	фонд в акции	0,82629	0,81402	7,08%	8,74%	4,97%	-3,97%	01.03.2006
ДФ ДСК Растек	Смесиен - консервативен	0,76430	0,75927	1,21%	2,87%	4,10%	-8,55%	07.03.2008
ДФ ДСК Имоти	Смесиен - консервативен	1,06126	1,05808	0,43%	0,33%	2,92%	3,31%	07.05.2009
ДФ ДСК Евро Актив	Смесиен - балансиран	104,5882	103,5476	4,74%	6,73%	0,54%	0,77%	07.12.2005
Елана Фонд Мениджмънт АД	Смесиен - балансиран	108,4248	107,3461	5,86%	-1,92%	1,55%	0,62.2006	
ДФ Елана Балансиран Долоров Фонд	фонд в акции	90,8294	89,4772	7,32%	9,64%	-10,10%	-0,51%	20.06.2005
ИД Елана Високодоходен Фонд	фонд на паричен пазар	125,8061	125,8061	0,88%	0,36%	8,29%	7,24%	31.10.2007
ДФ Елана Фонд Паричен Пазар	Смесиен - балансиран	95,2268	94,9463	0,42%	1,86%	3,60%	-1,64%	01.02.2008
ДФ Елана Долар Фонд	Смесиен - консервативен	108,8183	108,3835	0,26%	5,93%	5,31%	0,17.2009	
ДФ Елана Еврофонд	фонд в акции	102,4970	101,4822	0,0000	N/A	N/A	N/A	15.11.2010
ДФ Елана Глобален Фонд Акции	Смесиен - балансиран	5,1866	5,1556	6,62%	8,19%	3,59%	5,44%	08.07.1999
Златен Лев Капитал АД	фонд в акции	1,0715	1,0662	13,13%	14,53%	0,37%	3,53%	01.06.2009
ИД Златен Лев	Смесиен - балансиран	0,0000	0,0000	N/A	N/A	N/A	N/A	01.06.2010
ДФ Златен Лев Индекс 30	фонд в акции	18,8993	18,8993	7,70%	-2,95%	10,67%	28.09.2004	
Капман Асет Мениджмънт АД	фонд в акции	11,8830	11,7178	7,91%	9,77%	0,86%	3,31%	05.01.2006
ДФ Капман Фикс	фонд в облигации	1,1545	1,1374	1,45%	10,35%	-13,93%	1,19%	10.05.2004

Регионални индекси

Нов силен ръст за водещия индекс на БФБ

Sofix: 421.85▲ **+1.13%**

Румънската борса се нареди сред печелившите

BET: 5751.26▲ **+0.38%**

Турският пазар последва оптимизма в региона

ISE100: 65 569.61▲ **+0.48%****Резултат****„Явор“**

► Петричкото предприятие „Явор“ АД е увеличило загубата си през миналата година, показва отчетът му. Отрицателният финансов резултат на компанията достига 216 хил. лв., а в края на 2009 г. беше 98 хил. лв. Приходите на дружеството се повишават с 14% до 269 хил. лв.

Акция на деня**„Еларг ФЗЗ“****10.2%**

► се повишиха акциите на „Еларг Фонд за земеделска земя“ АДСИЦ само в рамките на вчерашната сесия. Цената достигна 0.765 лв. за акция

Световни индекси

Бенчмаркът на борсата в Хонконг беше сред най-зубещите в Азия

Hang Seng: 23 164.03▼ **-1.36%**

Водещият индекс в Германия отчете ръст

DAX: 7344.02▲ **+0.28%**

Минимално повишение за американската борса в началото на сесията

DJIA: 12 248.74▲ **+0.13%****Понижение****Природен газ**

► Цената на суровината се понижи до шестседмично ниво заради очакванията за по-топло време, което може да намали търсенето на газ. Фючърсите на суровината с доставка през март се понижиха с 0.8% до малко над 4 USD за MBTU. Цената е зазубила 24% от стойността си спрямо година по-рано

Стока на деня**Пшеница****1.2%**

► ръст отчетах фючърсите с доставка през март на пшеницата по време на вчерашната търговия в Чикаго. Цената достигна 362.5 USD за тон

Петролът започна да расте и в Ню Йорк

След борсата в Лондон цената на суровината започна да се покачва и в САЩ

Цената на петрола се покачи с 0.8% на борсата в Ню Йорк след спекулации в медиите, че енергийното министерство на Щатите ще обяви в доклада си по-малки от очакваните количества в резерва на страната. Спекулациите тръгнаха от Американския петролен институт (API), който обяви, че за изминалата седмица и началото на тази петролните резерви са намалели с 558 000 барела до 346 млн. барела. По предварителни очаквания резервът на най-големия потребител на нефт и нефтени продукти трябваше да се е увеличил с 2 млн. барела.

Повишение

Сделките за мартенските доставки на нефт на Ню Йоркската стокова борса се качиха с 81 цента от 86.94 до 87.75 USD за барел. Като цяло цените са по-високи с 18% в сравнение с миналата година. Най-висока е

цената на петрол Brent на Лондонската стокова борса, който над седмица и половина стои над цени от 100 USD за барел заради политическата криза в Египет.

Заради кризата в Египет и опасенията, че може да се разпростре в региона и това да засегне доставките на петрол до Европа, цената на нефта стигна рекордните разлики от 13.38 USD за барел между борсите в Лондон и Ню Йорк.

До този момент най-голямата отчетена разлика в цените на суровината на двете борси беше 76 цента.

Анализът на API

Според данните, публикувани от API, от находищата на суров нефт на САЩ в района на залива са изчерпани 1.5 млн. барела. Запасите на военното министерство са спаднали с 1.3 млн. барела. Вносът му е спаднал с 11% през изминалата седмица до 8.6 млн. барела, но в същото време производството на бензин се е увеличило с 3.2 млн. барела до 239.7 млн. барела.

Цената на суровия нефт

► Въпреки намаляването на петролните резерви на САЩ се увеличава продукцията на бензин

СНИМКИ BLOOMBERG

е скочила с общо 7% след началото на протестите в Египет. Инвеститорите

започнаха да насочват финансите си от суровината към акции на енергийни

компаниии заради ценовата разлика, генерирана при ежемесечното обно-

вяване на договорите. В момента тя е около 3.10 USD.

Онлайн борсови играчи изправиха на нокти стандартните трейдъри

► Захарта - една от най-стабилните ценово стоки, поскъпна с 2 цента. Стоковите експерти обвиняват за това търговците, използващи бързи компютърни алгоритми. Те им позволяват да „влязат“ и да „излязат“ от сделка за частици от секундата, с което обръкват стандартната работа на борсата. Според експерти в моментите на флукутации на цените не са забелязани промени в търсенето и предлагането на захарта

Евроото отново засили позициите си срещу долара

За трети пореден ден щатската валута отслабва

Освен към долара евроото заздравя позициите си спрямо 15 от 16-те основни търгувани валути. Тенденцията за доминацията му над щатската валута ще се запази, докато не излезе докладът за пазара на труда в САЩ, който ще повиши или ще понижи оптимизма за глобално възстановяване след кризата.

Срещу долара евроото се покачи с 0.2% до 1.3645 USD от 1.3663 USD предния ден. Спрямо йената ръстът е 0.4% до 112.67 JPY. Йената губи и от долара с 0.3% до 82.58 JPY за долар.

Основен фактор за по-

евтиняването на долара спрямо европейската валута е състоянието на пазара на труда в Щатите. Броят на американците, подали за пръв път молба за помощи, е спаднал с 5000 до 410 хил. миналата седмица.

Германският износ се е увеличил с 0.5% през декември миналата година. Според Bloomberg ръстът ще достигне 1% през януари.

Според лондонския анализатор Hans-Guenter Redeker подобен спад има негативен ефект върху валутата, но в случая с долара може да се окаже позитивен. Политиката на президента на САЩ Барак Обама е увеличила държавния дълг до рекордните 8.97 трлн. USD (двойно в сравнение с 2007 г.).

Шефът на Nokia призна за пълната липса на иновации в компанията

► Докато конкурентите ни действаха, ние изпуснахме тенденциите и загубихме време, пише в обръщение към служителите си главният изпълнителен директор на Nokia Стивън Елоп

СНИМКА BLOOMBERG

Вътрешна кореспонденция на Стивън Елоп със служителите разкри силното му притеснение за изоставането на смартфон пазара от Apple и Google

Nokia е изостанала с години в развитието си на смартфон пазара спрямо конкурентите си като Apple и Google и рискува да задълбочи изоставането си, ако не положи огромни усилия да се трансформира. Това е посочил в обръщение към служителите си главният изпълнителен директор на Nokia Стивън Елоп, разпространено в интернет. Според него компанията в момента се намира върху горяща платформа и е време да предприеме скок във водата. Докато конкурентите ни действаха, ние изпуснахме тенденциите и загубихме време, твърди Елоп.

„Първият iPhone се появи през 2007 г., а ние все още нямаме продукт, който да се доближава до него. Само преди две години на сцената се появи и операционната система на Google - Android, а вече успява да ни изпревари по продажби на смартфони. Това е невероятно”, пише във вътрешната кореспонденция със служителите си

Елоп. Автентичността на документа не беше потвърдена от Nokia, но американският технологичен сайт Engadget, който първи публикува файла от над 1200 думи, признава, че е успял да потвърди достоверността му.

Спасителен изход

Елоп не само е силно притеснен от липсата на иновации в Nokia през последните години, но дори предлага като възможен изход преминаването към друга смартфон платформа, различна от Symbian. В обръщението си изпълнителният директор на Nokia хвали Apple за обвързането си с изживяванията на потребителите, Android заради възможностите си да привлича клиенти с иновации, но за Symbian твърди, че времето ѝ е изтекло. В същото време обаче за платформата MeeGo, която Nokia разработва, смята, че е много обещаваща, но ще бъде остаряла, докато Nokia е готова с първия си смартфон. Един-единствен продукт няма как да спаси компанията, имаме нужда от унифицирана екосистема за всичките си устройства, твърди още бившият директор на Microsoft.

Софтуер срещу хардуер

Всъщност основният проблем на смартфоните на Nokia не е хардуерен, а со-

фтуерен. При използването на умните телефони на компанията потребителят рядко остава с усещането, че хардуер и софтуер работят заедно, за да осигурят необходимото качество. Когато Nokia представя нещо иновативно на софтуерно ниво, устройството няма необходимата хардуерна обезпеченост за иновацията.

В очакване на следващата стъпка

Заклученията на шефа на Nokia в известна степен потвърждават критиката на анализаторите и инвеститорите през последните години. След пускането на iPhone на пазара акциите на компанията загубиха 2/3 от стойността си. Обръщението на Елоп до служителите излезе в публичното пространство дни преди предстоящото в петък обявяване на първата му стратегическа стъпка след поемането на управленския пост в Nokia през септември миналата година. В края на седмицата той ще се срещне в Лондон с инвеститори на компанията, пред които ще даде повече подробности за бъдещите си планове. Сред спекулативните предположения е обявяването на софтуерно сътрудничество с Microsoft за използване на Windows Phone 7 в мобилните устройства на финландците. □

Корпоративни съобщения и обяви на държавни институции

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
Приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“

PROJECT BG161P0003 – 4.2.01-0001, "PROMOTION OF THE INTERNATIONALIZATION OF THE BULGARIAN ENTERPRISES"

Проект № BG161P0003 – 4.2.01-0001, „НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ“

This project is financed by the European fund for regional development through an Operational programme "Development of the competitiveness of the Bulgarian economy" 2007 – 2013

Този проект е получил финансиране от Европейския фонд за регионално развитие чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013

ИАНМСП организира национално участие в Международното изложение ASTANA BUILD за строителство и архитектура, което ще се проведе в периода 18 – 20 май 2011 г. в г. Астана, Република Казахстан, Korgme Exhibition Center
Краен срок за заявка за участие – 28 февруари 2011 г.
За допълнителна информация посетете интернет страницата на ИАНМСП – www.sme.government.bg.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
Приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“

PROJECT BG161P0003 – 4.2.01-0001, "PROMOTION OF THE INTERNATIONALIZATION OF THE BULGARIAN ENTERPRISES"

Проект № BG161P0003 – 4.2.01-0001, „НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ“

This project is financed by the European fund for regional development through an Operational programme "Development of the competitiveness of the Bulgarian economy" 2007 – 2013

Този проект е получил финансиране от Европейския фонд за регионално развитие чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013

ИАНМСП организира национално участие в Международната специализирана изложба за медицинска техника, стоматология, фармацевтика, лекарствени средства и козметични продукти – KINE, което ще се проведе от 11 до 13 май 2011 г. в Алматы, Казахстан
Краен срок за заявка за участие – 28 февруари 2011 г.
За допълнителна информация посетете интернет страницата на ИАНМСП – www.sme.government.bg.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
Приоритетна ос 4 „Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика“

PROJECT BG161P0003 – 4.2.01-0001, "PROMOTION OF THE INTERNATIONALIZATION OF THE BULGARIAN ENTERPRISES"

Проект № BG161P0003 – 4.2.01-0001, „НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ“

This project is financed by the European fund for regional development through an Operational programme "Development of the competitiveness of the Bulgarian economy" 2007 – 2013

Този проект е получил финансиране от Европейския фонд за регионално развитие чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013

ИАНМСП организира национално участие в Международното изложение за парфюмерия, козметика и СПА - BEAUTYWORLD JAPAN, което ще се проведе от 16 до 18 май 2011 г. в Токио, Япония, Tokyo International Exhibition Center
Краен срок за заявка за участие – 28 февруари 2011 г.
За допълнителна информация посетете интернет страницата на ИАНМСП – www.sme.government.bg.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз или Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия

ОБЯВЛЕНИЕ

по чл. 10а, ал. 2 от ЗДЗС (обн., ДВ, бр. 67/1999 г., посл. изм., бр. 1/2011 г.)
Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия на основание чл. 10 и чл. 10а от Закона за държавни служители, във връзка с чл. 3, ал. 1 и чл. 13, ал. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители

обявява конкурс:

1. За назначаване на държавен служител на длъжност главен експерт в отдел „Информационно обслужване на бизнеса“, дирекция „Развитие и интернационализация на малките и средните предприятия“ в Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия.
2. Кратко описание на длъжността: Участва в информационно-аналитичната дейност на ИАНМСП; участва в изготвянето на икономически анализи и прогнози; участва при анализирането на статистически данни; съдейства за изпълнение на мерките от проектното предложение на ИАНМСП по Приоритет 4.2 от ОПК; предлага и участва в организирането и реализацията на проекти по национални и международни програми; организира и участва в местни и международни промоционални прояви за повишаване на експортния потенциал на българските МСП.
3. Минимални изисквания за заемане на длъжността (съгласно ЕКДА):
- висше образование, степен бакалавър;
- предпочитана специалност от областта на висшето образование „Технически науки“ (инженерна специалност), „Социални, стопански и правни науки“ (икономика);
- I V младши ранг или 3 години професионален опит.
4. Допълнителни умения и квалификации, носещи предимство за кандидатите:
- професионален опит в дейности по изготвяне на икономически анализи и прогнози;

- умения за работа със статистическа информация;
- владеене на чужд език (английски, немски, испански, френски, италиански, португалски);
- компютърни умения – владеене на Microsoft Office – Word, Excel, PowerPoint, електронна поща, Internet.

5. Начин на провеждане на конкурса: писмена разработка по тематика „Насърчване на предприемачеството и интернационализацията на МСП“, практически изпит – проверка на езиковата подготовка на кандидатите и интервю.

6. Необходими документи за кандидатстване:

- 6.1. Заявление по образец (Приложение №2 към чл. 17 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители);
- 6.2. Декларация от кандидата, че е пълнолетен български гражданин, не е поставен под запрещение, не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер на лишване от свобода и не е лишен по съответен ред от правото да заема определената длъжност;
- 6.3. Копия от документи за придобитата образователно-квалификационна степен. Документите, издадени в чужбина, се предоставят в легализиран превод на български език и след необходимото признаване и легализация от съответните оправомощени органи в Република България;
- 6.4. Копие от документите, удостоверяващи продължителността на професионалния опит – трудовата книжка, осигурителна книжка, служебна книжка, официален документ на български език, доказващ извършване на дейност в чужбина.

7. Място и срок за подаване на документите – документите се подават лично или чрез пълномощник в деловодството на Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия, гр. София, пл. „Св. Недея“ №1, в 10-дневен срок от публикуване на обявлението за конкурс.

8. Общодостъпно място, на което ще се обявяват списъците или други съобщения във връзка с конкурса – фойето на партнерния етаж на сградата на пл. „Св. Недея“ №1, София и интернет страницата на агенцията www.sme.government.bg.

Пари

КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

Цена за публикация:
0.66 лв./колон мм/
без ДДС

Срок за подаване на заявките: до 11 ч. 6
деня преди публикация

Търгове, конкурси, Корпоративни промени, Покани за обществени поръчки, Търгови предложения Изменения по наредби, Процедури по приватизация, Уведомления и други обяви от частната и държавната сфера

За допълнителна информация и заявки:
тел.02/4395 853, e-mail: reklama@pari.bg

Електромобили от 120 хил. USD до 20 хил. лв.

Увеличаващият се интерес към електромобилите зависи от това колко бързо правителствата ще изградят необходимата инфраструктура

Ако продължим да разчитаме на изкопаемите горива, ще сме изправени пред все по-високи разходи за енергия, проблеми с енергийната сигурност и сериозни климатични промени. Затова и все по-често се говори за енергоспестяващи уреди, за коли, задвижвани от ток, за енергия от слънцето и вятъра. Светът няма избор и трябва да открие нови начини за производство и потребление на енергия, така че да се съкрати употребата на петрол, газ, въглища.

“Не мисля, че в бъдеще електрическите автомобили ще заменят напълно дизеловите и бензиновите, защото последните стават все по-икономични”, каза за в. “Пари” Тим Армитаж, асоцииран директор на консултантската компания Агур, която участва в няколко проекта за оптимизиране на градския транспорт и системи за управление на трафика в София и Бургас. Армитаж е един от многото участници в конференцията на тема “Електромобилите - предизвикателствата пред новата мобилност”, която се организира от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. По думите му по-скоро хора-

та ще преценяват кой вид автомобил да използват за различни разстояния, твърди експертът.

Епоха на електромобили

Увеличаващият се интерес към електромобили според Армитаж зависи от това колко бързо правителствата ще изградят необходимата инфраструктура, така че хората да могат да зареждат колите си с ток. Разбира се, от съществено значение ще е и цената на електромобилите, както и качеството му. Държави като Норвегия, Австрия и Нидерландия са пионери в използването на електромобили. Другите европейски страни също се опитват да не изостават с тенденциите

В желанието си да насърчи използването на новите автомобили английското правителство реши директно да насърчи използването на електромобили от индивидуални клиенти чрез отстъпки в цената при покупка и безплатно зареждане през първите три години на експлоатацията. Освен това правителството на Дейвид Камерън насърчава използването на електромобили и чрез данъчни

облекчения.

В момента чужди големи компании работят върху поръчки основно за следващата година, поради което експерти прогнозираха бум на електромобили в България през 2011 г.

В зависимост от марката максималната цена на един електромобил е 120 хил. USD, а на българските електромобили, произведени в Стара Загора, е около 20 хил. лв.

На този етап в електромобилите се използват основно литиево-йонни батерии, които струват между 15 и 20 хил. лв., а зарядното за тях също е много скъпо. Животът на една такава батерия е 300 хил. км. Български специалисти правят подобрения на оловните батерии за електромобили, при които един от основните проблеми е, че са доста тежки.

В страната има около 40-50 притежатели на електромобили, като повечето от тях са лична разработка.

Бъдещето

Според прогнози на експерти до 20% от автомобилния парк в България може да се смени с електромобили, без да трябва да се строят

нови централи. За да се осъществи такъв проект, е необходимо да се инвестира и в оборудване, и в ноу-хау, и в управлението на процеса.

Цената на мрежата от зарядни станции ще зависи от метода на зареждане. Ако това става чрез подмяна на батериите на електромобилите, ще се изискват сериозни инвестиции. При всички положения ще се търси по-евтиният вариант, при който зарядните станции да са по веригите бензиностанции и метанстанции, за което със собствениците вече са водени разговори. Необходимата инвестиция за изграждане на една станция за подмяна на батериите е около 1 млн. лв., докато за изграждането на малки зарядни станции в рамките на съществуващи бензиностанции ще са нужни до 50 хил. лв.

На тези станции електромобилите ще се презареждат за 15-20 минути. Едно презареждане на батерия на електромобил става обикновено при пробег на колата от 150 км и цената на километър е под 2 ст. при сегашната цена на електроенергията.

Къде сме ние

Електромобилите са едната страна на монетата. Друга зелена вълна, свързана с опазването на природата, е производството на ток от слънцето. През януари стана ясно, че японската компания Toshiba ще инвестира у нас 37.6 млн. EUR в изграждането на соларна централа и система от т. нар. умни електрически мрежи.

Техника с интелект

За разлика от сегашните мрежи при “умните” токът не се излъчва от една централа във всички посоки, а може да се движи и от източника към потребителя, и от потребителя към източника. За да се случи това, трябва специализирана високотехнологична апаратура, която да контролира процесите. ■

” Не мисля, че в бъдеще електрическите автомобили ще заменят напълно дизеловите и бензиновите, защото последните стават все по-икономични

Тим Армитаж,
асоцииран директор на
консултантската компания Агур

ЕВРОПАРИ

Споделете, разкажете, питайте

Имате интересен европроект и искате да разкажете за него. Имате проблемен казус, заради който изпълнението на проекта ви се забавя, затруднява или дори е невъзможно да бъде изпълнен. Имате въпроси и искате да получите отговори от компетентни консултанти. Искате държавните институции да ви чуят. Или просто имате отношение към темата „европейско финансиране“. Във всеки от тези случаи можете да пишете на euro@pari.bg. Вестник „Пари“ ще чуе вашите истории, похвали и оплаквания и ще се опита да ви помогне. Някои от най-интересните казуси и въпроси ще бъдат публикувани и на страниците на изданието, за да бъдат в помощ и на други бенефициенти. Така и държавните институции ще имат възможност да погледнат резултатите от работата си отстрани.

Агенцията за инвестиции дава 3 млн. лв. за реклама на България

Трите обществени поръчки за организация на събития и отпечатване на рекламни брошури ще бъдат обявени през март

През март от Българската агенция за инвестиции (БАИ) ще обявят три обществени поръчки на обща стойност от около 3 млн. лв. за избор на изпълнители за провеждане на събития и подготовка на рекламни брошури. Това съобщи Борислав Стефанов, изпълнителен директор на Българската агенция за инвестиции (БАИ). Поръчките ще са свързани с европроекта на агенцията за популяризиране на предимствата за инвестиции в България, който е на стойност 22 млн. лв. и се финансира по Оперативна програма „Конкурентоспособност“.

Събития и брошури

Чрез първите две поръчки трябва да се избере изпълнител за организирането на 9 събития в различни държави. Те ще са посветени на различни индустрии, като целта е да се популяризират възможностите за инвестиции в тях. Събитията ще се провеждат през следващите три години, като индикативната стойност на поръчката е около 700 хил. лв. По друга поръчка ще се избере организатор на 3 големи и 9 по-малки събития, които да бъдат подкрепени от международна бизнес медия или финансова институция. Нейната стойност е около 1.5 млн. лв.

Освен това е планирана и поръчка за изработване на рекламни материали за общо около 600 хил. лв. Целта е да бъдат подготвени 8 различни брошури за различни индустрии, както и една обзорна за България. Те ще бъдат отпечатани на 4-5 различни езика.

От БАИ обясняват, че досега практиката показва, че всяка година част от подготвяните брошури са оставали неизползвани. Затова плановете им са в бъдеще да наблягат повече на качеството и по-малко на количеството.

Актуално

Един от текущите проекти на агенцията е свързан с

Анализ

АТ Kearney: Козовете на България са от нови технологии до земеделие

► От нови технологии и аутсорсинг до земеделие. Секторите, в които България може да привлече чуждестранни инвестиции, са доста разнообразни, показва проучване на маркетинговата агенция АТ Kearney. То е финансирано със средства от Оперативна програма „Конкурентоспособност“ - около 300 хил. лв., и е било представено на експертите в БАИ преди дни. Целта на проучването бе да се определят секторите, в които България би могла да привлече бъдещи инвестиции, държавите, към които агенцията да се насочи чрез маркетинговата си кампания, и кои от предимствата за инвестиции да бъдат изтъквани.

► В списъка на секто-

рите, в които страната има предимства и е атрактивна за чуждестранни инвеститори, се открояват такива като транспорт и логистика, машиностроене, електротехника и електроника, химическа промишленост. Естествено попадат и широко промоцираните досега възможности за аутсорсинг и развитие на информационни технологии. Може да звучи като изненада, но от АТ Kearney коментират, че добър потенциал за развитие в бъдеще имат и земеделието, и производството на храни, въпреки че досега малко или много тези сектори бяха пренебрежвани заради ниската добавена стойност, която генерират.

► Наред с традиционните пазари в Европа и САЩ България трябва да се фокусира повече в привличането на вниманието и на инвеститори от Азия, основно от Китай, Корея и Япония, коментират експертите на АТ Kearney.

разработването на маркетингова стратегия. Обществената поръчка за това е спечелена от агенция „Прагматика“. Тя е на стойност от около 300 хил. лв. От агенцията трябва да проучат интереса и нагласите към България сред другите държави. Очаква се проектът да бъде приключен до два месеца.

Обявена е и обществена поръчка за изработване на стратегически анализ, чрез който да се проучат и сравнят дейностите на агенции от типа на БАИ в други държави - правомощия, бюджет, работа с инвеститорите и др. Стойността ѝ е около 200 хил. лв.

Актуална е и поръчката, по която се търси изпълнител на проект за сравняване на източниците на информация за потенциалните инвеститори. Крайната цел е да се направи списък

за това какви източници се използват, за да бъдат включени в база данни. Стойността на поръчката е около 50 хил. лв.

Оценка

„БАИ е институционален бенефициент и може би затова ни е значително по-лесно в сравнение с фирмите, които кандидатстват за субсидии от оперативната програма“, казва Борислав Стефанов. Въпреки това обаче той признава, че административната работа по проекта на агенцията никак не е малка. Половината от работното време на служителите в агенцията, които са свързани с проекта, а те са близо 15 (от общо 30), е свързано с отчитане кой какво е направил.

Пред БАИ има и друго по-специфично предизвикателство - договорът за европроекта на агенцията бе

► БАИ е институционален бенефициент и може би затова ни е значително по-лесно в сравнение с фирмите, които кандидатстват за субсидии от програма „Конкурентоспособност“, казва Борислав Стефанов

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

подписан през 2009 г., а много от дейностите, предвидени в него, са планирани още по-рано - преди 3-4 години. За да бъдат по-актуални и да отговорят по-добре на целите на агенцията, някои от предварителните плановете трябва да бъдат преразгледа-

ни. За целта обаче се налага да бъдат подписвани анекси към първоначалния договор, които малко или много създават допълнителни административни трудности и забавят изпълнението на проекта. „Опитваме се да не правим много промени,

за да си спестим това допълнително усложнение“, казва Стефанов. Досега са направени три анекса - за смяна на лице от екипа и във връзка с подготовката на стратегическия и маркетинговия анализ.

Дарина Черкезова

Прекратена схема за иновации продължава да създава проблеми на фирмите

Пет месеца след като “Инвенио Аналитикс” подават проект за финансиране на иновативна идея, получават отговор, че... ще се наложи да чакат още толкова

“Пет месеца след като подадохме европроекта си, получихме факс, че трябва да представим още 4 документа. Когато отидох да ги предам, случайно се запознах с председателката на оценителната комисия, която ми каза, че може да се наложи да чакаме дори и една година, преди да получим окончателната оценка на проекта си. Не е ли абсурдно?! Все пак ние кандидатстваме за финансиране на иновация и за нас времето е важно! След една година, а дори и само няколко месеца по-късно, може и да не отговаряме на критериите за иновативно предприятие, ако междуременно някой реализира подобна идея.” Това разказа за перипетиите около финансирането на идеята си събственичката на “Инвенио Аналитикс” Мая Марашлян. Тя и нейните колеги вече не знаят какво да очакват. Те дори малко съжаляват, че изобщо са кандидатствали по Оперативна програма “Конкурентоспособност” (ОПК), вместо да потърсят някакъв друг вариант за финансиране. Така те вече щяха да печелят от иновативната си идея.

Един от многото

Техният пример е само един от многото. Все още няма подписани нови проекти по схемата за финансиране на стартиращи иновативни предприятия, която бе обя-

вена за втори път още през 2009 г. Тоест ако от “Инвенио Аналитикс” са подали проекта си през септември и досега са чакали 5 месеца, техни колеги с иновативни идеи чакат да получат отговор вече година. Докато изпълнят проекта си, ще мине още една година. А все пак говорим за иновации.

От държавната администрация просто казват: “Дизайнът на процедурата не бе добър и затова я прекратихме. Открихме нова, която е аналогична, но е подобрена. Работим, колкото е възможно по-бързо, за да приключим оценката на проектите.” За конкретния казус изпълнителният директор на агенцията за насърчаване на малките и средните предприятия Марияна Велкова коментира: “Едва ли от компанията ще чакат цяла година. Прогнозата ми е, че още до 2-3 месеца ще имат окончателната оценка на проекта си.”

Къде сбъркахме

Процедурата за финансиране на стартиращи иновативни предприятия бе открита за пръв път през 2007 г. и оттогава досега бе прекратявана на два пъти (вж. карето) заради проблемите при оценката на проектите. Това е единствената процедура, при която оценката се извършва не проект по проект, а на групи от по 10 проекта. И ако по някой от подадените предложения има проблеми, напр. липсващи документи, всички в групата изчакват те да бъдат представени, преди да се продължи нататък със следващите етапи - техническа и финансова оценка. Ако от Изпълнителната агенция за насърчаване

► Пет месеца нямаше никаква информация какво се случва с проекта ни. Не знаем колко може да се проточи оценката му, а все пак той е свързан с иновативна, поне към момента идея, казва Мая Марашлян

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

на малките и средните предприятия (ИАНМСП) обаче имат трудности да установят контакт с кандидат-бенефициента, защото е посочил грешен факс, телефон или e-mail, времето на оценката може да се проточи значително. “Инвенио Аналитикс” например попадат в 13-ата десетка, по която оценката за административно съответствие започва през декември, т.е. три месеца след подаването на проекта им. Те може и да са подали документите си в срок, но това може да не важи за останалите 9 кандидата.

Оценката на първите подадени проекти по схемата пък е била забавена допълнително, тъй като са минали няколко месеца, докато се сформира оценителна комисия.

Резултатите от проблема с оценките са показателни - до момента има подписани само 30 договора, свързани с проекти, подадени през

2007 и 2008 г. А след обявяването на процедурата за втори път през 2009 г. все още няма нито един подписан договор, въпреки че са подадени 137 проекта.

При новата актуална аналогична схема подходът на оценка в групи по 10 проекта вече е премахнат. Подадените до момента иновативни проекти обаче трябва да минат по старата протяжна и изнервяща процедура. Все пак по думите на Марияна Велкова съвсем скоро би трябвало да бъде подписан и първият нов договор, а административната оценка на всички останали да приключи.

Иновация за милиони

Проектът на “Инвенио Аналитикс” е на стойност от около 350 хил. лв., като 10% от разходите са за сметка на самата компания. С тази сума трябва да бъде разработен софтуер, чрез който да се автоматизира процесът на маркетингов анализ на

социалните медии. Т.нар. “анализ на социалните медии”, най-общо казано, представлява маркетингова проверка за отношението към дадена марка в интернет форуми, блогове, социални мрежи и др. Търси се информация за това с какъв тон се говори за марката, какви характеристики има тя за потребителя, колко често се споменава и т.н. Обикновено тази проверка отнема значително време, но със специалния софтуер на “Инвенио Аналитикс” срокът за извършване на тази работа би трябвало да се съкрати наполовина. От компанията обясняват, че след като разработят софтуера, ще печелят, като продават услугата за извършване на подобни маркетингови анализи. Към момента вече е проявен интерес от компании от Германия и Франция. Самото разработване на прототипа на софтуера би трябвало да отнеме около 10 месеца.

Иновации в бъдеще време

От “Инвенио Аналитикс” вярват, че България има традиции в иновациите и технологичния сектор и те трябва да се развиват. “Нали и самият създател на компютъра Джон Атанасов е българин, това е достатъчно доказателство”, казва Марашлян. И все пак обаче държавата трябва да покаже, че оценява този потенциал и държи на развитието му, а не просто да се отправят послания, че иновациите са важни, без да се прави нищо, за да се насърчат. И дори напротив - да се създават изкуствени бариери пред реализирането им. Добрата новина е, че при новата процедура би трябвало да бъдат спестени старите проблеми. Лошата е, че никой не може да компенсира загубеното време, нерви и пари на компаниите, които са подавали проекти по “старата”.

Дарина Черкезова

Справка

Платени са близо 900 хил. лв. по старите 30 договора

- Процедурата за финансиране на създаването и развитието на стартиращи иновативни предприятия бе открита още през 2007 г.
- Тя бе обявена без краен срок за подаване на документите, до изчерпване на заложения ресурс от около 8 млн. лв.
- Година по-късно обаче бе временно спряна, тъй като бяха подадени много проекти, които като сума надхвърляха бюджета на схемата. При оценката обаче се оказа, че около 40% от кандидатите са отхвърлени без сериозни основания още на първия етап - административно съответствие.
- До края на 2008 г. бяха сключени 30 договора за

около 9 млн. лв. По данни на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН) по тях реално разплатени са близо 900 хил. лв.

- Процедурата стартира отново през 2009 г., но бе спряна през ноември, тъй като анализът на администрацията съвместно с GTZ показа, че начинът, по който се извършват оценките на проектите, и критериите за кандидатите водят до сериозно забавяне.
- Към момента няма подписани договори от втория етап на набиране на проектпропозиции, но са подадени общо 137 проекта.
- Обявена е нова аналогична схема, свързана с внедряване на иновативни дейности, услуги и процеси, при която процедурата за оценка и условията за кандидатстване вече са подобрени.

Право на отговор

Процедурата не бе добра и я спряхме

Марияна Велкова, изпълнителен директор на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия

“Очаквам съвсем скоро да подпишем първия договор по проект, който е бил подаден след 2009 г.”

Проектите за финансиране на стартиращи иновативни предприятия, по които има забавяне, са по старата процедура. Наясно сме с недостатъците на процедурата и точно затова я прекратихме през ноември. В същото време обаче отворихме аналогична процедура с подобрени условия за кандидатстване и вече бе премахната оценката на проектите на групи, така че в бъдеще не би трябвало да възникват подобни проблеми.

За проектите, които са подадени досега, по старата схема се опитваме да работим възможно най-бързо. Целта ни беше административната оценка на всички 137 проектопредложения да приключи до края на миналата година. Сега вече сме почти към края на оценката. Очаквам съвсем скоро дори да подпишем първия договор по проект, който е бил в една от първите десетки при обявяването на процедурата за втори път.

Как се облагат доходи от дивиденди, ликвидационни дялове - чл. 194 от ЗКПО

1

ДАНЪК, УДЪРЖАН ПРИ ИЗТОЧНИКА ОТ ДИВИДЕНТИ И ЛИКВИДАЦИОННИ ДЯЛОВЕ - ЧЛ. 194 ОТ ЗКПО

По силата на ал. 1 от чл. 194 с данък при източника се облагат дивидентите и ликвидационните дялове, разпределени (персонифицирани) от местни юридически лица в полза на:

Чуждестранни юридически лица с изключение на случаите, когато дивидентите се реализират от чуждестранно юридическо лице чрез място на стопанска дейност в страната.

За идентифицирането на чуждестранните юридически лица - носители на данъчни задължения за доходите от дивиденди и ликвидационни дялове с източник в Република България, отново трябва да послужи определението на понятието за "Място на стопанска дейност", дефинирано в §1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, което е цитирано по друг повод по-назад в настоящата разработка.

Това означава, че данъчни субекти (носители на данъчната тежест) за

доходи от дивиденди и ликвидационни дялове са чуждестранни юридически лица, които не извършват дейност чрез място на стопанска дейност в страната. За разлика от тях чуждестранните юридически лица, които имат място на стопанска дейност в страната, не подлежат на облагане с данък върху дивидентите и ликвидационните дялове, защото по данъчен

статус, определен съгласно Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, те са равнопоставени с местните юридически лица - получатели на такива доходи. Поради това обстоятелство чуждестранните юридически лица, регистрирани в страната, се облагат с корпоративен данък за печалбите на същото предприятие от извършваните през отчетния период стопански дейности.

Местни юридически лица, които не са търговци, включително на общини

Носители на данъчната тежест от дивиденди и ликвидационни дялове, разпределени от местни юридически лица, са: от една страна, лицата, регистрирани по Закона за юридическите

лица с нестопанска цел (фондациите, сдруженията с идеална цел, вероизповеданията и др. подобни), а от друга, това са общините, на които е разрешено при спазването на определени

условия и ред, формализирани в Закона за общинската собственост, да влягат свободните си средства (без бюджетните средства) в доходоносни местни капиталови дружества.

Пазарната цена се взема под внимание

Във връзка с определянето на данъка, удържан при източника за последния данъчен период, по-голямо внимание следва да се отдели на облагаемите доходи от ликвидационни дялове по смисъла на чл. 194 от ЗКПО. Определението за "Ликвидационен дял" е дефинирано в §1, т. 6 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО, според което това е разпределението на дял от имуществото от едно лице при прекратяването му в полза на друго лице или при

прекратяване на членството на това друго лице.

По силата на чл. 198 от ЗКПО данъчната основа за определяне на данъка, удържан при източника за доходите от ликвидационни дялове, е разликата между пазарната цена на подлежащото на получаване от съответния акционер или съдружник и документално доказаната цена на придобиване на акциите или дяловете му. Приложимостта на тази разпоредба изисква по

безспорен начин (документално) да се докаже цената на придобиване на акциите и/или дяловете в капиталовото дружество, защото в противен случай данъчната основа за данъка върху доходите от ликвидационни дялове ще се съизмерва с brutната сума на разпределените доходи.

2

ДАНЪК, УДЪРЖАН ПРИ ДОХОДИ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ЛИЦА - ЧЛ. 195 ОТ ЗКПО

За облагането на доходите, визирани в текста на чл. 195 от ЗКПО и отчетени през последния данъчен период, е необходимо да се има предвид, че според неговата ал. 1 доходите от източник в страната, посочени в чл. 12, ал. 2, 3, 5 и 8, на чуждестранни юридически лица, когато не са реализирани чрез място на стопанска дейност в страната, подлежат на облагане с данък при източника, който е окончателен.

Това означава, че носители на данъчната тежест за доходите, начислени по реда на чл. 12, ал. 2, 3, 5 и 8, могат да бъдат чуждестранните лица, без тези, които осъществяват стопанска дейност чрез място на стопанска дейност в страната.

В тази връзка трябва да се обърне внимание на разпоредбата на ал. 1 от чл. 199, по силата на която данъчната основа за определяне на данъка, удържан при източника за доходите по чл. 195, ал. 1, е brutният размер на тези доходи с изключение на случаите по ал. 3 и 4 от чл. 12, за което ще стане дума по-нататък в разработката по тази тема. Това означава, че обект на данъчно облагане са доходите, както следва:

- По реда на ал. 2 от чл. 12 - Доходите от финансови активи,

на регулирания български пазар на ценни книжа.

Съгласно текста на §1, т. 21 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО е дефинирано определението за "Разпореждане, извършено на регулирания български пазар на ценни книжа".

Данъчната основа за определяне на данъка по тази позиция е brutният размер на доходите от финансови активи, издадени от местни юридически лица, държавата и общините.

- По реда на ал. 5 от чл. 12 от ЗКПО - доходи, начислени от местни юридически лица, местни еднолични търговци или чуждестранни юридически лица и еднолични търговци чрез място на стопанска дейност или

издадени от местни юридически лица, държавата и общините, които са от източник в страната.

Определението за "Финансов актив" е дефинирано в §1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО, което беше експонирано по-назад в настоящата разработка.

Съгласно текста на чл. 196 от ЗКПО не се облагат с данък при източника доходите от разпореждане с акции на публични дружества, търгуеми права на акции на публични дружества и акции и дялове на колективни инвестиционни схеми, когато разпореждането е извършено

определена база в страната или изплатени от местни физически лица, или от чуждестранни физически лица, които разполагат с определена база в страната, в полза на чуждестранни юридически лица, които са от източник в страната.

Изключения

По отношение на облагането с данък, удържан при източника на доходите от дивиденди и ликвидационни дялове, е необходимо да се има предвид разпоредбата на ал. 3 от чл. 194, в текста на която е постановено, че ал. 1 от същия член не се прилага, когато дивидентите и ликвидационните дялове са разпределени в полза на:

което участва в капитала на дружество като представител на държавата. За приложимостта на тази преференциална норма се изисква заинтересованото лице да представи писмено съгласие (разрешение) от съответния министър-член като принципал на възложеното му за управление държавно имущество. В противен случай лицето ще бъде обложено с данък

при източника за доходите от дивиденди и ликвидационни дялове, както всички останали данъчно задължени лица.
- Договорен фонд.
- Чуждестранно юридическо лице, което е местно лице за данъчни цели на държава - членка на Европейския съюз, или друга държава - страна по Споразумението за европейското икономическо пространство.

ДАЦИОННИ ДЯЛОВЕ И ДОГОВОРНИ ФОНДОВЕ

2.1

ЛИХВИ, В ТОВА ЧИСЛО ЛИХВИ, СЪДЪРЖАЩИ СЕ ВЪВ ВНОСКИТЕ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Определението за лихва е дефинирано в §1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО. За същите цели е необходимо да се вземе под внимание и определението за "Финансов лизинг", формулирано в СС 17 "Лизинг".

Според чл. 199, ал. 2 на ЗКПО данъчната основа за определяне на данъка, удържан при източника за доходите от лихви на чуждестранни юридически лица по договори за финансов лизинг в случаите, когато в договора не е определен размерът ѝ, се определя на базата на пазарната лихва.

Определение на понятието за "Пазарна лихва" се съдържа в текста на §1, т. 32 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО.

В условията на прекратяване на предприятия е възможно да възникне ситуацията, предвидена в ал. 6 на чл. 199 от ЗКПО, според която при прекратяване на договор за финансов лизинг преди изтичане на срока му и без да се прехвърли правото на собственост върху съответните активи - предмет на договора, неподлежащите на връщане

лизингови вноски се смятат за доход от ползване на имущество, придобит от чуждестранното юридическо лице към момента на прекратяването.

При такава ситуация внесеният данък при източника за дохода от лихви до момента на прекратяване на лизинговия договор се приспада от дължимия данък при източника за дохода от ползване на имуществото.

Примери

Предприятие сключва 5-годишен договор за финансов лизинг с чуждестранно лице за доставка на оборудване, но лизинговият договор се прекратява предсрочно, вследствие на което лизингодателят не прехвърля собствеността върху оборудването. Към датата на прекратяване на договора са изплатени лизингови вноски за 148 800 лв., които не подлежат на възстановяване. В същото време на лизингодателя са изплатени 16 800 лв. лихви, свързани с финансовия лизинг, за което е удържан 1680 лв. данък при източника (16 800 x 10/100).

При тази ситуация:

- невъзстановимите лизингови вноски, изплатени на лизингодателя, се считат за облагаем доход, за което се начислява 14 880 лв. данък (148 800 x 10/100);

- внесеният данък върху лихвите 1680 лв. се приспада от данъка, дължим върху невъзстановимите лизингови вноски, поради което се удържа 13 200 лв. данък (14 880 - 1680).

2.2

ДОХОДИ ОТ НАЕМ ИЛИ ДРУГО ПРЕДОСТАВЯНЕ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА ДВИЖИМО ИМУЩЕСТВО

Във връзка с определяне сумата на доходите, участваща в облагаемата маса, е необходимо да се вземе под внимание определението за "Експлоатационен лизинг", дефинирано в СС 17 "Лизинг".

Данъчната основа за облагане по този ред е брутният размер на начислените за годината доходи от наем или друго предоставяне за ползване на движимо имущество.

2.3

АВТОРСКИ И ЛИЦЕНЗИОННИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ

Определението за "Авторски и лицензионни възнаграждения" е дефинирано в §1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО.

Данъчната основа по този ред е брутният размер на начислените за годината доходи от авторски и лицензионни възнаграждения.

2.4

ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКИ УСЛУГИ

Определението за "Възнаграждения за технически услуги" е дефинирано в §1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО.

В данъчните законодателства на някои от страните, с които България има сключени спогодби за избягване на двойното данъчно облагане, тези

доходи са обединени в една обща позиция под наименованието "Авторски и лицензионни възнаграждения".

А това налага при наличието на такива доходи да се анализира източникът на всеки отделен доход и да се намери неговото съответствие в номенклатурата на доходите, предвидени в законодателството на съответната страна.

Данъчната основа по тази позиция е брутният размер на начислените за годината доходи от възнаграждения за технически услуги.

2.5

ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ ПО ДОГОВОРИ ЗА ФРАНЧАЙЗ И ФАКТОРИНГ

Определението за "Франчайз" е дефинирано в §1, т. 10, както и определението за "Факторинг", дефинирано в §1, т. 11 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО.

Данъчната основа за доходите, облагаеми по този ред, е брутният размер на начислените за годината доходи от възнаграждения по договори за франчайз и факторинг.

2.6

ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ ИЛИ КОНТРОЛ НА БЪЛГАРСКО ЮРИДИЧЕСКО ЛИЦЕ

За определяне сумата на доходите, облагаеми по този ред, трябва да се ползва обобщената информация от счетоводната отчетност и когато е необходимо, за тези цели да се ползва информацията, свързана с всеки отделен договор за възлагане на управление и контрол.

Данъчната основа за доходите, облагаеми по този ред, е сумата на начислените за годината възнаграждения по договори за управление и контрол на българско юридическо лице.

По повод на приложимостта на чл. 195 е необходимо

да се има предвид, че според ал. 5 на чл. 12 от ЗКПО доходите, начислени в полза на чуждестранни юридически лица от място на стопанска дейност на местно лице или от определена база на местни физически лица, разположени извън територията на страната, не са от източник в страната, когато има влязла в сила спогодба за избягване на двойното данъчно облагане между Република България и държавата, където се намира мястото на стопанска дейност или определената база.

3.

ДЕКЛАРИРАНЕ НА ДАНЪКА И ЗА УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА УДЪРЖАН ДАНЪК ВЪРХУ ДОХОДИ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ЛИЦА - ЧЛ. 201 ОТ ЗКПО

Лицата, удържали и внесили данъка при източника по чл. 194 и 195, и лицата, начислили дохода по чл. 12, ал. 3 и 8, декларират това обстоятелство пред ТД на НАП, където е регистриран или подлежи на регистрация платещът на дохода, чрез декларация по образец, утвърден от министъра на финансите. Декларацията се подава за всяко тримесечие в срок до края на месеца, следващ тримесечието, през което е внесен данъкът.

По искане на заинтересованото лице за внесения данък върху доходи на чуждестранни юридически лица се издава удостоверение по образец.

4.

ВНАСЯНЕ НА ДАНЪКА - ЧЛ. 202 ОТ ЗКПО

Платците на доходи, удържани данъка при източника по чл. 194, са длъжни да внесат дължимите данъци, както следва: в тримесечен срок от

началото на месеца, следващ месеца, през който е взето решението за разпределяне на дивиденди или ликвидационни дялове - в случаите, когато притежателят на дохода е местно лице на държава, с която Република България има влязла в сила спогодба за избягване на двойното данъчно облагане, както и в срок до края на месеца, следващ месеца, през който е взето решението за разпределяне на дивиденди или ликвидационни дялове - за всички останали случаи.

Платците на доходи, удър-

жани данъка при източника по чл. 195, са длъжни да внесат дължимите данъци, както следва: в тримесечен срок от началото на месеца, следващ месеца на начисляването на дохода - в случаите, когато притежателят на дохода е местно лице на държава, с която България има влязла в сила спогодба за избягване на двойното данъчно облагане; в срок до края на месеца, следващ месеца на начисляване на дохода - за всички останали случаи.

Усещане за пълнен блокаж

Филмът TILT използва автентичен език, правдоподобна история и реалистична актьорска игра

TILT е българският филм, който чаках. Филм за една българска любов в горите на Борисовата градина, за приятелството между децата на прехода под паметника на „братушките“, за шеметното пътуване на двама влюбени по „Цариградско шосе“ в инвалидна количка, за смяната на портрета на Тодор Живков с Петър Младенов, филм за лутениците и кренвиршите, за екскурзията до ГДР-то, за умрялото германско градче, което е „по-зле от затвор“, за емигрантската бърлога, която „си е ... майката“, за момчето, което е готово да

2.3

млн. лв. е бюджетът на филма. Той тръгва на 26 екрана. За сравнение „Мисия Лондон“ започна на 13

„копа гробове“, за да бъде „западник“, за прераждането на един полковник в шеф на групировка... за TILT - ситуацията на пълния блокаж, game over.

Сценарият е пълен с моменти, с които ще се идентифицират както младите, така и по-старите поколения - контрастът между китната германска улица и заринатото с боклуци българско WG*, между германския бар, в който се слушат ABBA, и българския бар, в който се слушат Sex Pistols, побоя на Сташ от мутрите на полковника, омразата между дъщеря и баща, закрилата на майката, която те обича независимо от всичко, израстването на двамата главни герои на прага на „демократията“, превръщането на Беки от затворена бунтарка в силна

жена и капитулацията на Сташ, чрез която всъщност побеждава системата. Защото TILT не е край на играта - тя свършва, когато сам се пречупиш. TILT е просто начало на нова игра.

Филмът е истински. Езикът е автентичен, историята правдоподобна и актьорската игра - реалистична. И ако сте имали такава любов в ученическите си години (когато няма съмнение и нищо друго няма значение), ако сте имали приятели, за които бихте направили всичко и които са ви предали, ако сте гледали втръченно как германците прескачат Берлинската стена, ако за един ден сте осъмнали от света на ладата в този на „бавареца“, т.е. BMW, ако обичате паметника на Съветската армия в необезобразения и в обезобразения му вариант, тогава и вие вероятно ще минавате от плач на смях и обратно, като гледате TILT.

Друг плюс на филма е органичността на актьорския екип. Тя е очевидна и се обяснява с факта, че основните актьори са били в един клас в НАТФИЗ. Сю-

► Беки и Сташ препускат по шосето в инвалидна количка

Книга TILT. Началото

► Освен премиерата на филма утре (11 февруари) излиза и книгата продължение „TILT. Началото“ с автор Любен Дилов-син. В нея читателите могат да прочетат и свидетелства за филма, както и досиетата на главните герои. Сцените в книгата се случват малко преди и след края на действието във филма. Книгата не е завършена. Тя по-скоро е начало, което читателите могат да довършат. Всеки желаещ може да даде предложение как да продължи историята на www.entusiast.bg/tilt. Любен Дилов-син ще избере най-оригиналния финал, а името на автора ще бъде публикувано в книгата.

Блиц Виктор Чучков-син, режисьор и автор на филма TILT не е филм за прехода

► Кое е в центъра на филма - любовта, приятелството, преходът?

- Всички неща са преплетени и взаимно си влияят. Една любов се случва при тези обстоятелства и в тази среда. В никакъв случай не е филм за прехода, нагледали сме се на такива филми. Преходът за пръв път е показан по този начин - чрез млади хора, чрез лудориите им, чрез естествен диалог, чрез обстоятелствата на хората от прехода, а не на самия преход.

► Автобиографичен ли е сюжетът?

- Има много мои наблюдения за преживявания на мои приятели. Барът във филма действително съществуваше. Беше на мои приятели, хубаво място за съвременни, прозападно ориентирани хора.

► Разбрахме, че главните актьори са съкурсници от НАТФИЗ.

- Да, това стана съвсем

СНИМКА ГЕОРГИ МАРКОВ

случайно. Чак след кастинга разбрах, че са, както се казва, като дупе и гащи всеки ден в НАТФИЗ.

► Как се спряхте на Георги Стайков за ролята на полковника?

- С него се видяхме преди три години на София Филм Фест, даде ми едно DVD с откъс от филми, в които е играл в Швеция. Два месеца преди снимките още не бях намерил неговия герой като актьор и в последния

► Да си намериш скейт преди '89-а е голямо предизвикателство

СНИМКА ЕЛЕНА НЕЙКОВА

Сюжетна линия

► Преди 1989 г. група приятели припечелват с разпространение на порнография. Сташ се влюбва в асоциал-

ната Беки, гъщеря на влиятелен полковник. Той не понася гъщеря му да общува с „престъпник“ и превръща живота на младите в ад.

► Под натиска на полковни-

ка Сташ и компанията му заминават за Германия. Но младежът не издържа без Беки и се връща в България. И тогава играта съвсем загубява.

жетът на филма също е „по действителни събития“ - авторът Виктор Чучков-син споделя, че това са истории, на които е бил свидетел. И въпреки че сценарият на филма е силен и земен, без реалистичната игра на Явор Бахаров, Радина Кърджилова (и двамата познати от сериала „Състезание“), Ованес Торосян, Ивайло Драгиев и Георги Стайков в ролята на полковника историята не би могла да бъде толкова завладяваща.

Стайков, който изигра бунтаря във филма „Вчера“ от 1988 г., споделя: „В

продължение на месец общувах с хора от сенчестия бизнес и бивши служители на Държавна сигурност, за да вляза в ролята. Беше голямо предизвикателство да ги предразположа“. Той разказва, че не е могъл да ги разпитва за личните им истории, а само да ги наблюдава.

Кинематографично филмът е модерен и иновативен. Остава те с усещане за холивудски филм, което по очарователен начин се свързва с москвичите, червените икаруси, спалния вагон на БДЖ и заснежения

паметник на Съветската армия.

Музиката също допринася за модерното усещане на филма - парчетата на композитора Явор Русинов-Roussinoff, Димитър Василев-Нуфри (вокал на групата Panican Whyasker) и „Пиромания“ създават пост-рок еуфория, която се редува с меланхолията на композициите на Виктор Чучков-старши, баща на режисьора на филма.

Теогора Мусева

*Wohngemeinschaft - апартамент с много съквартиранти

Блиц Явор Бахаров, актьор Героят ми остава верен на себе си

СНИМКА ГЕОРГИ МАРКОВ

► Преживявал ли си емоции, като тези във филма?

- Когато изграждаш един характер, естествено се допираш и до себе си. Всяка черта на героя, която ти трябва, ти я взимаш от себе си, колкото и да е минимална - и агресията в себе си, и объркването, и ги увеличаваш до максимум. Гледаш, чувстваш и взимаш от живота и го пресъздаваш пред камерата.

► Пречупва ли се героят ти накрая?

- Не бих казал. Той израства, предава се, но остава верен на себе си.

► Какво е посланието на филма?

- Да бъдеш себе си независимо от другите. Be yourself no matter what they say, както казва Стинг.